



T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

TÜRKÇE EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**ÖZET ÇIKARMA, SEÇEREK YAZMA VE DİKTE
YÖNTEMLERİNİN ORTAOKUL TÜRKÇE DERSİNDE
ÖĞRENCİLERİN YAZMA BECERİLERİNE ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Abdullah Enis MANDAL

TOKAT

Temmuz, 2020



T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

TÜRKÇE EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**ÖZET ÇIKARMA, SEÇEREK YAZMA VE DİKTE
YÖNTEMLERİNİN ORTAOKUL TÜRKÇE DERSİNDE
ÖĞRENCİLERİN YAZMA BECERİLERİNE ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Abdullah Enis MANDAL

Danışman: Doç. Dr. M.Celal VARIŞOĞLU

TOKAT

Temmuz, 2020

ETİK SÖZLEŞME

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin ve raporlaştırma sürecinin Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna genel akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak toplandığını, hazırlandığı ve raporlaştırıldığını, iş bu tez çalışmasını “intihali engelleme” programından taradığımı bana ait olmayan tüm bilgi, veri, düşünce ve bulgulara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan eder sorumluluğun tarafıma ait olduğunu kabul ederim.

Tarih: 16/07/2020

Abdullah Enis MANDAL

İmza

JÜRİ İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Abdullah Enis Mandal'ın Özet Çıkarma, Seçerek Yazma ve Dikte Yöntemlerinin Ortaokul Türkçe Dersinde Öğrencilerin Yazma Becerisine Etkisi adlı çalışması 16.07.2020 tarihinde jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Programında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan: Doç. Dr. M. Abdullah ARSLAN

.....

Üye (Tez Danışmanı): Doç. Dr. M. Celal VARİŞOĞLU

.....

Üye : Doç. Dr. Behice VARİŞOĞLU

.....

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../201..

.....

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans hayatımın başından sonuna kadar bütün aşamalarda yanımda olan görüş ve fikirleriyle beni destekleyen ve tez konumun seçiminde büyük rol oynayan, her an desteğini hissettiğim değerli hocam sayın, Doç. Dr. Behice VARİŞOĞLU'na ve doğru adımlar atmama yardımcı olan, desteğini eksik etmeyen saygıdeğer hocam, danışmanım sayın, Doç. Dr. M. Celal VARİŞOĞLU'na teşekkürlerimi sunarım.

Bu zamana gelmemde önemli katkısı olan hiçbir zaman maddi ve manevi dayanaklarını esirgemeyen, yoğun çalışmalarım boyunca bana ümit veren ve destekleyen sevgili babam Lütfi MANDAL ve sevgili annem Hatice MANDAL'a tüm kalbimle teşekkür ederim.

Çalışmamda bana yardımcı olmayı canı gönülden isteyen ve çalışmalara etkin bir şekilde katılan canım öğrencilerim minik 5'lerime teşekkür ediyor, hepsini güzel gözlerinden ayrı ayrı öpüyorum.

ÖNSÖZ

Özet çıkarma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma ve dikte yöntemlerinin ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi yazma becerilerine etkisinin irdelendiği bu araştırma beş kısımdan meydana gelmektedir.

Araştırmanın birinci kısmında araştırmanın problem durumu, araştırmanın önemi, amacı, sınırlılıkları, sayıtlar ve tanımları bulunmaktadır.

İkinci bölümde kavramsal çerçeve belirlenmiş; yazı, yazma, yazma becerisi, yazma eğitimi, yazma eğitiminin amaçları, dikte yöntemi, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, özet çıkarma ve ilgili yayın ile araştırmalar ana başlıkları altında kuramsal çerçeveye ilişkin bilgiler verilmiştir.

Araştırmanın üçüncü bölümünde araştırmanın yöntemi ele alınmış ve bu genel başlık altında araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi hakkında bilgi verilmiştir.

Dördüncü kısımda bulgular sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Beşinci bölümde ise araştırmadan elde edilen sonuçlar sunulmuş, literatürdeki diğer araştırma sonuçlarıyla tartışılmış, öğretmenlere ve araştırmacılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

ÖZET

ÖZET ÇIKARMA, SEÇEREK YAZMA VE DİKTE YÖNTEMLERİNİN ORTAOKUL TÜRKÇE DERSİNDE ÖĞRENCİLERİN YAZMA BECERİLERİNE ETKİSİ

Mandal, Abdullah Enis

Yüksek Lisans Tezi, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. M. Celal Varışoğlu

Temmuz 2020, xii + 75 sayfa

Bu araştırmanın amacı özet çıkarma, seçerek yazma ve dikte yöntemlerinin ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi yazma becerilerine etkisi ve katkısı olup olmadığını ortaya koymaktır. Bu bağlamda değişkenler arasındaki nedensellik ilişkisini tespit etmek amacıyla etkinlik ve çalışmalar hazırlanmıştır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Verilerin toplanması amacıyla, 2000 yılında Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesinde Prof. Dr. Alemdar YALÇIN danışmanlığında, Kemalettin DENİZ'in yüksek lisans tezi için hazırlamış olduğu 27 maddelik "Yazılı Anlatım Değerlendirme Ölçeği" izin alınarak kullanılmıştır.

Araştırma 2019-2020 Eğitim Öğretim senesinde Şanlıurfa Eyyübiye ilçesinde bulunan Altınbaşak Ortaokulunda eğitim-öğretim gören 5.sınıf talebeleri deney ve kontrol grubu olarak random şekilde seçilip uygulama yapılmıştır. Evrene giren tüm talebelerin çalışma içerisinde bulunması mümkün olmadığından örneklem alma yoluna gidilmiştir. Rastlantısal (random, yansız) biçimde seçilen Altınbaşak Okulu'nda öğrenim gören 28 adet 5. sınıf öğrencisi araştırmanın örneklemine oluşturmaktadır. Araştırmanın yapıldığı okulda 2 adet 5. sınıf şubesi yer almaktadır. Okulda bulunan sınıflardan biri random olarak deney, diğer sınıf ise kontrol grubu olarak seçilmiştir. Çalışma bitiminde yapılan değerlendirmeler, hem ön testte hem son testte bulunan talebelerden elde edilen sonuçlara göre yapılmıştır. Deney grubu 14, kontrol grubu 14 öğrenciden oluşturulmuştur. Nicel veriler SPSS ile analiz edilmiştir.

Araştırma bulgularından yola çıkarak zet çıkarma, seçerek yazma ve dikte yöntemlerinin deney ve kontrol grubu son test puanları karşılaştırıldığında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Sonuç olarak zet çıkarma, seçerek yazma ve dikte yöntemlerinin ortaokul ėrencilerinin Türkçe dersi yazma becerilerine olumlu etkide bulunduğu yargısına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yazma, zet ıkarma, Seçerek Yazma, Dikte, Yazma Becerisi, Türkçe Eğitimi, Türkçe Dersi



ABSTRACT

THE EFFECTS OF SUMMARIZING WRITING, SELECTIVE WRITING AND DICTATION METHODS ON STUDENTS WRITING SKILLS IN SECONDARY SCHOOL TURKISH LESSON

Mandal, Abdullah Enis

Master Thesis, Turkish Education Discipline

Advisor: Assist. Prof. Dr. Celal Varışoğlu

July 2020, xii + 75 pages

This study aims to explain whether the summarizing, selectively writing and dictation methods have an effect and contribution to the Secondary School students' Turkish lessons writing skills. In this sense, activities and studies were prepared for determining the relation of causality between the versions. Experimental design, with the pretest-posttest control group, which is one of the quantitative research methods, was used in this study. To collect the data, in 2000, at the Çanakkale On Sekiz Mart University Dr. Under the consultancy of Alemdar YALÇIN, 27-item "Written Expression Assessment Scale" was prepared by Kemalettin DENİZ for her master thesis was used with permission. Research, in the 2019-2020 academic year, 5th-grade students studying at Altınbaşak Secondary School in Şanlıurfa Eyyübiye district, was done with an experimental and control group which was selected randomly. Since it is not possible to involve all the students entering the universe in the research, sampling has been done. The sample of the study comprises of 28 5th grade students studying at Altınbaşak School, chosen coincidentally (randomly, objectively). There are 2 5th class branches at the school of research. One of the classes in the school was random (random, neutral) as the experiment and the other as the control group. The evaluations, made as a result of the research, were made on the students who participated in both pre-test and post-test. The experiment and control groups consist of 14 people. Quantitative data were analyzed with SPSS.

Based on the research findings, the experimental group is for the experimental and control group post-test scores of summary extraction, selective writing and dictation

methods. As a result, effective judgment of summary writing, selective writing and dictation methods on Turkish lesson writing skills has been reached.

Keywords: Writing, Summarizing Writing, Selective Writings, Dictatiton, Writing Skills, Turkish Education, Turkish Lesson



İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZLEŞME.....	i
JÜRİ İMZA SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖNSÖZ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLO LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR.....	xii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
Problem	1
Amaç	2
Önem	2
Sayıtlar	3
Sınırlılıklar	3
Tanımlar	3
BÖLÜM II	5
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	5
Yazı	5
Yazma Becerisi	6
Yazma Eğitimi	9
Yazma Eğitiminin Amaçları	13
Dikte Yöntemi.....	15
Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Yazma	16
Özet Çıkarma	17
İlgili Yayın ve Araştırmalar	18
BÖLÜM III.....	36
YÖNTEM	36
Araştırma Modeli	36
Evren ve Örneklem	37

Veri Toplama Araçları	37
Veri Toplama Süreci	38
İşlem Basamakları.....	39
Verilerin Analizi.....	39
BÖLÜM IV	41
BULGULAR.....	41
Deney ve Kontrol Grubunun Ön Test Puanlarının Karşılaştırılması.....	41
Deney ve Kontrol Grubunun Son Test Puanlarının Karşılaştırılması	41
Deney Grubunun Ön Test ve Son Test Puanlarının Karşılaştırılması	42
Kontrol Grubunun Ön Test ve Son Test Puanlarının Karşılaştırılması	43
Dikte, Kavram Havuzundan Seçme ve Özet Çıkarma Yöntemlerine Göre Son Test Başarı Puanlarının Karşılaştırılması	43
BÖLÜM V	45
TARTIŞMA	45
BÖLÜM VI.....	48
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	48
Sonuçlar.....	48
Öneriler	49
KAYNAKÇA	51
EKLER	60
Ek 1. Deney Grubu Yazma Etkinlikleri Ön Test Ürün Örnekleri.....	60
Ek 2. Deney Grubu Yazma Etkinlikleri Son Test Ürün Örnekleri	65
Ek 3. Yazılı Anlatım Değerlendirme Ölçeği.....	70
Ek 4. Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü İzin Yazısı.....	72
Ek 5. Araştırma İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu Toplantı Tutanağı	73
Ek 6. Eyyübiye İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İzin Yazısı	74
Ek 7. Yazılı Anlatım Değerlendirme Ölçeği Kullanım İzni	75
Ek 8. Özgeçmiş	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Araştırma Deseni	36
Tablo 2. Öğrencilerin Cinsiyete ve Gruplara Göre Dağılımı.....	37
Tablo 3. Mann-Whitney U Testi.....	41
Tablo 4. Mann-Whitney U Testi.....	42
Tablo 5. Wilcoxon Signed Ranks Testi	42
Tablo 6. Wilcoxon Signed Ranks Testi	43
Tablo 7. Kruskal Wallis Testi	44
Tablo 8. Betimsel istatistik	44



KISALTMALAR

akt. : aktaran

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

N: Öğrenci sayısı

s: sayfa

TDK: Türk Dil Kurumu

vb.: Ve benzeri

vd. :Ve diğerleri

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu



BÖLÜM I

GİRİŞ

Problem

Bireyin his, fikir, düş ve hayatlarını kâğıda aktarmasına yazma denir. Yangın(2002)'a göre düşüncelerin, isteklerin sembollerle iletilmesine yazı denir. Yazma hem psikomotor hem de zihinsel beceri gerektiren bir eylemdir. Yazma, bilhassa kişilerin düşündüklerini geliştirme, bildiklerini organize etme, dile hakim olma, bilgi repertuarını artırmalarına katkıda bulunmaktır. Güneş(2013)'e göre yazma, dil maharetleri ile beraber düşünsel prosesler ile birlikte olması sebebiyle birden fazla becerinin gelişmesine sebep olmaktadır. Bu denli önemli işleve sahip bir becerinin öğretilmesi ve geliştirilmesi için bir hayli çok değişik yaklaşım, metot, strateji ve model geliştirilmiştir. Bu çalışmada geliştirilen metotlarda özet çıkarma, seçerek yazma ve dikte yöntemlerinin yazma becerisine etkisi ve katkısı irdelenecektir.

Çalışmanın temel problem durumu şu şekildedir:

Özet çıkarma, seçerek yazma ve dikte yöntemlerinin yazma becerisine etkisi nedir?

Çalışmanın alt problemleri ise aşağıdaki gibidir:

1. Araştırma öncesinde deney grubu ile kontrol grubunun yazma becerilerinde anlamlı bir fark görülmekte midir?
2. Türkçe öğretim programında belirlenen kazanımlar doğrultusunda hazırlanmış ders kitabındaki yazma etkinlikleri uygulanan kontrol grubunun yazma becerisi başarısı ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Özet çıkarma, kavram havuzundan seçerek yazma ve dikte yöntemleri uygulanan deney grubunun yazma becerisi başarısı ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. Özet çıkarma, kavram havuzundan seçerek yazma ve dikte yöntemleri uygulanan deney grubu ile kontrol grubunun yazma becerileri, çalışma sonrasında anlamlı bir fark göstermekte midir?

Amaç

Bu araştırmanın hedefi özet çıkarma, seçerek yazma ve dikte yöntemlerinin ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi yazma becerilerine etkisi ve katkısı olup olmadığını ortaya koymaktır.

Önem

Yazma becerisi birçok açıdan büyük öneme sahiptir. Yazma, öğrencilerin sosyal, bilişsel ve duygusal anlamda gelişimlerini sağlayan önemli bir beceridir. Bu bağlamda hem bireylerin sosyal yaşantısını hem de eğitim hayatını etkileyen bu becerinin okullarda özellikle Türkçe derslerinde geliştirilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin hem biçimsel-yazım ve imla- hem de içerik olarak yaş düzeyine uygun yazılı anlatım becerisinin kazandırılması gerekmektedir. Bu çalışmada öğrencileri etkin kılacak çeşitli etkinliklerle yazma becerisinin geliştirilmesi amaç edinmiştir.

Özet çıkarma, kavram havuzundan seçerek yazma ve dikte yöntemleri bu amaç doğrultusunda seçilen yöntemlerdir. Dikte yöntemi ile öğrencilerin ana dili kullanma becerisi, anlatım düzeyleri ve imla kurallarını uygulayabilme düzeyleri belirlenecektir. Dikte yöntemi, bireylerin yazma ve dil bilgisi kaidelerini kullanabilme düzeylerini sınamayı amaçlayan bir metottur. Bu metotta eğitici önceden sağladığı bir teksti okur ve kişilerden, yazma ve dil bilgisi kaidelerine özen göstererek yazmalarını ister. (Duran, 2010, 33) Dikte yöntemi ile belirlenen öğrenci seviyeleri doğrultusunda özet çıkarma ve kavram havuzundan seçerek yazma yöntemleri ile öğrencilerin yazma kabiliyetlerine katkı sağlanacağı düşünülmektedir. Dikte yönteminin düşünerek yazma, duyarak yazma ve bunun da dil kurallarını yansıtabilmesi açısından önemli olduğu düşünüldüğünden bu yöntemin çalışmada yer almasının gerektiği düşünülmektedir. Düşünme becerilerinin ve diğer bilişsel süreçlerin daha iyi yansıtılması, beyindeki yapılanma ve organizasyonları tamamen sağlayabilmesi açısından kavram havuzundan seçerek yazma öğrencilerin yaratıcılıklarını, hayal dünyalarını geliştirebileceği düşünüldüğünden kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma yönteminin çalışmada yer alması gerektiği düşünülmektedir. Daha üst düzey becerilerin, Bloom'un taksonomisinde yer alan analiz, sentez, uygulama ve değerlendirme aşamalarını kapsayan üst düzey düşünme becerilerini yansıtmaları açısından özet çıkarma yönteminin çalışmaya etkisinin ortaya koyulması bakımından çalışmada yer alması gerektiği düşünülmektedir. Bu araştırma yazma becerisinin geliştirilmesi, öğrencilerin yazma ile ilgili sorunlarının giderilmesi, özet çıkarma,

kavram havuzundan seçerek yazma ve dikte yöntemlerinin etkililiğini göstermesi bakımından önemlidir.

Sayıtlar

1. Araştırmanın kavramsal çerçevesini yapılandırmak için kullanılan kaynaklar geçerli ve güvenilir bilgilere sahiptir.
2. Araştırmada Random olarak seçilen öğrencilerin gelişimsel, bilişsel ve duygusal olarak denk şartlarda olduğu kabul edilmiştir.
3. Deney ve kontrol grupları arasında yansız tutum sergilenmiştir.
4. Araştırma sürecinde denetlenemeyen parametrelerin deney ve kontrol gruplarını eşit şekilde tesir ettiği varsayılmıştır.
5. Uygulamayı yöneten araştırmacı, deney grubuna uygulanan etkinliklerde uygulamanın gereklerine uygun şekilde davranmıştır.

Sınırlılıklar

Araştırmanın sınırlılıkları şu şekildedir:

- Çalışma Şanlıurfa ili Eyyübiye ilçesinde 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Altınbaşak Ortaokulunda öğrenim gören 5.sınıf öğrencileri ile sınırlı tutulmuştur.
- Araştırma bulgularının sonuçları örneklem ile sınırlıdır.
- Araştırmanın tatbik süresi 1 hafta 8 ders saati ile sınırlıdır.
- 2020 yılında yaşanan korona pandemisi nedeniyle çalışma süresi 1 hafta ile sınırlıdır.
- Çalışma kullanılan ölçek ile sınırlıdır.
- Araştırma özet çıkarma, dikte ve kavram havuzundan seçerek yazma yöntemleri ile sınırlıdır.

Tanımlar

Yazma: Bireylere, fikirlerini, his ve tasarılarını organize edip açık ve tesirli bir şekilde izah edebilmelerini öğretmek hedefinde bulunan ders veya bu amaçla yapılan yazı çalışması (Türk Dil Kurumu, 2009).

Dikte: Kişiye seslendirerek yazdırma, yazdırım (Türk Dil Kurumu, 2020).

Kavram Havuzundan Seçerek Yazma: Bu yöntemin hedefi, kişilerin kazandıkları sözcük ve kavram ve sözcük gruplarını yazılarına, konuşmalarına katmak ve bu sayede devamlı hale getirmek, kelime hazinelerini geliştirmektir (Göçer, 2014: 95).

Özet Çıkarma: Özet çıkarma, özet yazma ya da özetleme, bir konunun okunması veya dinlenilmesi/izlenilmesinin ardından, konunun ana fikir ve yardımcı fikirlerinin bulunması ile gereksiz ayrıntıların çıkarılarak konunun bütününe yansıtacak şekilde yapılan kısaltmadır (İşcan ve Baskın, 2015: 163).



BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Yazı

Dil, hayatın en önemli parçasıdır. Sosyal bir varlık olan insanın bu iletişimi etkili bir şekilde sürdürebilmesi dile bağlıdır. Sözle ifade, yani konuşma çok önemli olmasına karşın yeterli olmamaktadır. Sözün kalıcı olmasını ve yayılmasını sağlayan en önemli araç ise yazıdır. İnsanoğlu yaratılışından bu yana kendini çeşitli yollarla ifade etmeye çalışmıştır. İlk insandan itibaren çevresini anlamlandırmak, nesneleri adlandırmak ve iletişim kurabilmek için çeşitli yollara başvurulmuştur. İnsan sadece çevresini anlamlandırmak, gördüğü, icat ettiği şeylere isim vermek için değil aynı zamanda kalıcı olmak içinde çeşitli yollar denemiştir. Duvarlara çizilen resimler, simgeler ve semboller, silüetler de bu denemelerin sonucunda dünyanın seyrini değiştirecek bir buluşu yani yazıyı ortaya çıkarmıştır. Yazı en basit tanımıyla insanın düşüncelerini bir takım sembollerle ifade etmesidir. Gümüşhan(2018)'a göre yazı; his ile fikirlerin şekil, simge, gösterge ve kodlarla anlatılan, farklı gereçlerle şekillendirilerek değişik platformlara not edilen bir bildirişim vasıtasıdır. TDK ise yazıyı şu şekilde tanımlamaktadır: Düşüncenin belli işaretlerle tespit edilmesi, yazma işi. Yaşamın her alanında karşılaştığımız yazı özellikle okul çağındaki öğrencilerin hem sosyal yaşamında hem de eğitim hayatında önemli bir konumdadır.

Yazının, insanın doğduğu andan itibaren hayatında önemli bir yeri vardır. İnsan yaşamının en önemli keşiflerinden biri belki de yazıdır. Yazı, adem fikrinin en mühim keşiflerinden biridir. Yazı sayesinde binlerce senelik tarihsel, sanatsal ve ilimsel sahada kazanılan buğular yeni nesillere aktarılabilmıştır (Calp, 2007; akt. Göçer, 2014, s.3). Yazının bulunması ile geçmişteki insanların yaşayış tarzını, tabiatla ve insanlarla yaşadıkları mücadeleleri şimdiye taşıyabilmiş ve şimdiden geleceğe taşınmasına da sağlayacaktır. Sadece geleceğe taşınmasını sağlamamış aynı zamanda kalıcı olmasını da sağlamıştı. Çünkü söylenen her şey geçicidir. Yazı, söze göre daha uzun ömürlüdür. Yazı aslında insanlığın hafızasıdır. Yazı sayesinde çağlar arasındaki her çeşit etkileşim gerçekleşmiştir. Yazının en büyük özelliği düşüncelerin, görüşlerin ve fikirlerin tespit edilmesi ve insanlara yayılmasıdır. Uygarlığın başlangıcını yazının bulunuşuna bağlayan tarihçi ve âlimler de olabilir (Bülbül, 2000:2).

Kişinin kendi gelişimi açısından yazının önemli bir yeri vardır. Yazmak kişinin düşünsel yapısını geliştirdiği gibi bilgilerinin kalıcı olması, öğrendiği bilgileri uygulamaya koyabilmesi açısından oldukça önemlidir. Ancak bunun doğru ve etkili bir biçimde yapılabilmesi için güçlü bir yazı dili bilgisi gerekmektedir. Çünkü sözlü dilin her ne kadar etkisi büyük olsa da kişi konuşarak ifade ettiği şeyleri yazı dilinin kuralları ve gereklerine uyarak yapabilmesi gerekmektedir. Yazılı dilin önemli yönleri iki başlık altında değerlendirilebilir. Bunlar biçim(görünüş) ve içerik(anlam) yönleridir. Bunu yapabilmek için ise dilin iki cephesinden biri olan yazılı dilin kurallarının iyi kavranması gerekmektedir.

Yazma Becerisi

Yazma becerisi birçok açıdan büyük öneme sahiptir. Yazma, öğrencilerin sosyal, bilişsel ve duygusal anlamda gelişimlerini sağlayan önemli bir beceridir. Bu bağlamda hem bireylerin sosyal yaşantısını hem de eğitim hayatını etkileyen bu becerinin okullarda özellikle Türkçe derslerinde geliştirilmesi gerekmektedir. Öğrencilerin hem biçimsel-yazım ve imla- hem de içerik olarak yaş düzeyine uygun yazılı anlatım becerisinin kazandırılması gerekmektedir.

Öncelikle literatüre bakıldığında yazma kavramının farklı yönlerini öne çıkaran birçok tanım yapılmıştır. Yazma Türkçe Sözlükte(2020), yazmak işi, tahrir, kelimeler ve fikirleri hususi gösterge veya harflerle anlatma işi şeklinde tanımlanırken, Karadağ(2016), yazmayı bireylerin duygularını, düşüncelerini ve isteklerini belli kurallara uygun olarak birtakım sembollerle anlatması eylemi olarak tanımlamıştır. Güneş(2007)'e göre ise yazma, beyinde yapılandırılmış unsurların yazıya dökülmesidir. Ayverdi (2011) yazma işini söz veya düşünceyi belli işaret ve harflerle bir yere geçirmek olarak tanımlamaktadır. Sever(2006)'e göre yazmak, işittiklerimizi, fikirlerimizi, hissettiklerimizi ve planladıklarımızı, gördüğümüz ve başımızdan geçenleri yazı ile izah etmektir. Konuşma gibi, insanlar ile bildirişim içinde olmanın, kendimizi izah etmenin bir yöntemidir. Ungan(2007)'a göre yazma fiilinde temel maksat, anlatılmak isteneni düzgün şekilde karşıdakine aktarmak olduğundan yazma becerisi hayatın her yönünde ihtiyaç duyulan bir beceridir. Okul ortamında yazma becerilerinin yüksek olması, bireylerin akademik muvaffakiyetlerine pozitif olarak tesir etmektedir. Güneş(2013)'e göre yazma, kişinin düşüncelerini genişletmesine, var olan bilgilerini düzenlemesine, dilini etkili kullanmasına ve bilgi birikimini

zenginleştirmesine yardım eder. Dil maharetleri ile birlikte düşünsel proseslerle kaynaşık olması sebebiyle diğer dil becerilerinin tekâmülüne etki eder. Bu tanımlara genel olarak bakıldığında kişinin kendini ifade etmesi ve düşüncelerini duygularını karşı tarafa ve kendine aktarmasına vurgu yapılmaktadır. İnsan gibi sosyal bir varlığın kendini doğru ifade edebilmesi oldukça önemlidir. Kişi kendini ne kadar iyi ifade edebilirse o denli anlaşılır olacaktır. Bu kendini ifade etme işini yani yazma işini oluşturan bazı temel öğeler vardır. Kırmızı(2016)'ya göre yazma becerisini oluşturan temel öğeler şunlardır:

- İçerik: *İlgi, açıklık, özgünlük ve mantık.*
- Söz Dizimi: *Tümcelerin yapısı, limitleri ve biçimsel tercihler.*
- Yazarların Yazma Süreci: *Fikirlerin edinimi, taslağın oluşturulması ve gözden geçirilmesi.*
- Organizasyon: *Başlık, paragraflar, ana fikir ve yardımcı fikirler.*
- Dilbilgisi: *Sözcük türleri ve diğer kurallar.*
- Sözcüklerin Seçimi: *Sözcük bilgisi*
- Misyon: *Yazının maksadını belirleme.*
- Mekanizmalar: *İmla ve noktalama ile ilgili kaideler.*

Kırmızı(2016)'nın belirtmiş olduğu bu öğeler bir bütün olarak görülmektedir. Bu öğelerden herhangi birinin eksikliği veya yokluğu yazımızın ve dolayısıyla ifademizin eksik veya yanlış olmasına neden olmaktadır. Bu öğelerin en iyi şekilde bütünleştirilip bir beceri haline dönüştürülmesi ise elbette iyi bir eğitimden geçmektedir. Yazma kabiliyeti yazı yazmak ile bellenilir. Yazma terbiyesinin esas prensibi yazdırmaktır fikrini ortaya koyan Göğüş(1978)'e göre yazma becerisini geliştirmek için şu ilkeleri baz almak gerektiğini savunmuştur:

- Öğrencilerimizi iyi yazmaya alıştırmak için birkaç anlatım formülü öğretmek fayda sağlamaz. Öğrenciler, konu üzerinde kendi bilgi, yaşantı, izlenim ve duygularını, kendi sözcük dağarcığıyla özgürce bildirmeye yöneltilmelidir.
- Yazma etkinliklerinde, öğrencilerin kendi düşünce, duygu, yaşantı ve bilgilerini anlatmalarına ortam hazırlayacak konular seçilmelidir.
- Düzenleyim bilgileri, dil bilgisi konuları doğrudan yazma kabiliyetine sahip olmayı sağlamaz Bu bilgiler yazma faaliyetleri aracılığı ile iletilmeli ve çabucak

uygulanmasına yer verilmelidir; yüzmeyi, bisiklet binmeyi öğrenen çocuklara verilen bilgiler gibi.

- Yazma etkinliklerinde kişilerin sınıf düzeyleri yerine bilişsel seviyelerine göre baz alınmalıdır.
- Bireylerin yazma seviyesi ansızın gelişmez, yavaş yavaş gelişir. Zira yazma, kısa bir zaman içinde bellenebilecek bilgi değildir, farklı farklı etkinlikler ile edinilebilecek bir kabiliyettir; bu sebeple vakit alır. Yazma alıştırmalarında basitten güç olana, süssüzden komplekse geçilmelidir. Örneğin özet çıkarma, mektup, yalın birer yazma etkinliği; birçok kaynaktan bilgi toplayarak bir makale yazma ise karmaşıktır. Her çalışılan metin çeşidi üzerinde, bireyler şekil, düşünce, ifade yönlerinden gerekli maharet kazandırılınca dek sınıf ortamında çalışmalara devam edilmeli ve kâfi adette paradigma oluşturulmalıdır.
- Derslerdeki yazma alıştırmaları bireylerin o metin türünde başkaca oluşturacakları ödevle (başka çalışmalarla) bitirilir. Bireyler, sınıfta yapılan çalışmalardan elde ettikleri bilgi ve maharetleri hazırlayacakları ödevlerle göstereceklerdir. Ödevler öğretmence görülüp tashih edilmeli ve puanlandırılmalıdır.
- Yazma etkinlikleri ile konuşma aktiviteleri arasında alaka oluşturulmalıdır. Sınıfta daha önce görülmüş, üzerine konuşulmuş bir mevzu, yazının konusu da yapılabilir.
- Öğrencilerin tahrir hususunda bireysel farklılıkları göz ardı edilmemelidir. Bu konuda yeterli görülmeyen bireylerin bilgi ve maharetler eksikliklerini giderici tedbirler hazırlanmalıdır. Yazmaya hevesli ve yetenekli kişiler cesaretlendirilmeli, sağlıklı misaller sınıf ortamına getirilmelidir.
- Sınıfta yazmaya şevklendirecek bir ortam hazırlanmalı; bu ortam, yazanları isteklendirecek, ürkekleri yüreklendirecektir.
- Yazma etkinlikleri bireyin diğer derslerdeki aktifliğine, çevresinin ve zatının hususi hayatına eklenmelidir. Böylelikle kişi, yazmayı bir vasıta olarak kullanma imkânına kavuşabilir.

Göğüş(1978), yazma becerisini geliştirmek için gerekli olduğunu savunduğu ilkelere bakıldığında her öğrencinin bir birey olduğunu, farklılıkların göz ardı edilmemesi gerektiğini, yazılarında nispeten özgür bırakılması gerekliliğini ve en önemlisi sabırlı olunması gerektiğini söylemektedir. Bu hususta öğretmenlerimize

özellikle de Türkçe öğretmenlerimize büyük bir görev düşmektedir. Yazma işini sadece okulda akademik başarıyı artırmak için değil kendini ifade etmek için de yazma becerisinin kazandırılması gerekmektedir Göçen (2019)'e göre yazma kabiliyetini edindirmek için bireyler;

1. Yazma fiili eğlenceli bir hale getirilmelidir. Böylelikle kişiler; yazma fiilini bir görev ve mesuliyet olarak görmekten daha çok, bir gereksinim olarak kabul edecekleri için özgün düşüncelerini, tasarı yeteneklerini ve vakalara veya vaziyetler karşısında farklı bakış açılarını bulmayı becerir.
2. Kendi fikirlerini yansıtabilmeli, yaratıcı düşüncelerini meydana koyabilmeli ve bütün bu durumları gerçekleştirirken mutlu olmalıdır.
3. Kaidelerden kazanılan bir tüm olarak yazı yaratmaktansa içinde öz his ve fikirlerinin de bulunduğu yazılar meydana getirmelidir.
4. Ekip çalışmaları ile beraber çalıştığı oyun veya drama ile çalışmalarını daha iyi tecrübe edebilir.

Yazma Eğitimi

Yazma, günlük yaşantının gerektirdiklerini yerine getirirken kullanılan bir beceridir. Düşüncelerin, duyguların, hayallerin dile getirilmesinde önemli bir araçtır. Eğitim-öğretim sürecinde kişilerin, etkili bir paylaşım ve etkileşim aracı olarak yazma becerisini yeteri kadar kazanmaları gerekmektedir. Öğrencilerin bir beceri olarak yazma becerisini edinmeleri ve hatta kendilerine daha ileri bir uğraş alanı olarak kazandırılarak yazmanın hayatlarında önemli bir yer edinmesi için gerekli eğitimin verilmesi önemlidir. Ungan(2007)'a göre yaşamın her alanında yazma maharatine gereksinim vardır. Okul platformunda yazılı anlatım maharetinin ileri düzeyde olması, kişilerin akademik muvaffakiyetlerine pozitif olarak etki etmektedir. Öğrencinin akademik başarısına bu denli etkisi olan bir beceriye okullarımızda, programlarımızda gereken önemi vermemiz gerekmektedir. Okullarda yazma eğitimine öğretim programlarında ve program çerçevesinde hazırlanan kitaplarda bulunan etkinlik kazanımlarında yer verilmektedir. Programda yer alan yazma becerisi ile ilgili kazanımlar şunlardır:

- T.5.4.1.Şiir yazar.
- T.5.4.2. Bilgilendirici metin yazar.
- T.5.4.3. Hikâye edici metin yazar.
- T.5.4.4. Yazma stratejilerini uygular.

- T.5.4.5. Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.
- T.5.4.6. Bir işin işlem basamaklarını yazar.
- T.5.4.7. Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.
- T.5.4.8. Sayıları doğru yazar.
- T.5.4.9. Yazdıklarını düzenler.
- T.5.4.10. Yazdıklarını paylaşır.
- T.5.4.11. Yazılarında ses olaylarına uğrayan kelimeleri doğru kullanır.
- T.5.4.12. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.
- T.5.4.13. Formları yönergelerine uygun doldurur.
- T.5.4.14. Kısa metinler yazar.
- T.5.4.15. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.
- T.5.4.16. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.

Bu kazanımlar 5.6.7 ve 8. sınıflar için genel bir çerçeve çizmekle beraber bazı kazanımlar bazı sınıf düzeylerinde bulunmamaktadır. Kazanımlara bakıldığında yazma ile ilgili kazanımların hem biçimsel hem de içerik olarak ele alındığını görülmektedir. Kazanımlar dışında, öğrencilere yazma eğitimi verilirken öncelikle ilkeler belirlenmeli ve bu ilkeler doğrultusunda planlı bir eğitim süreci yürütülmelidir. Coşkun(2009), yazma eğitiminin ilkelerini şu şekilde sıralamaktadır:

- Yazma maharetinin ilerletilmesi birbiriyle sağlam münasebetlere sahip pek çok fiilin/etkinliğin peş peşe kullanılmasıyla meydana gelen bir prosesi icap ettirir.
- Yazma eğitiminde kişinin yazmaya ruhsal ve zihinsel yönden hazır olmasına etki etmelidir.
- Eğitici yazma prosesinin her etabında kişiyi izlemeli ona yol gösterici olmalı, yazı hazırlamasında kişiye yardım etmelidir.
- Kişilerin yazmaya karşı negatif bir düşüncesi veya çekincesi var ise en başta negatif düşünce ya da çekincenin önüne geçilmesini sağlayacak alıştırmalar yapılmalıdır.
- Yazma eğitiminde kişilerin kişisel farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır.

- Yazma çalışmalarında ilk olarak muhtevanın organize edilmesine önem verilmelidir.
- Yazma konusunda hususi bir maksat bulunmadıkça kişilerin yalnız bir mevzu ile ilgili yazmaya mecbur edilmemeli, kişilere değişik konulardan seçim yapma olanağı verilmelidir.
- Yazma alıştırmaları elden geldiğince değişik metin çeşitleri ile yaptırılmalıdır.
- (Sınıf içinde) kişilerin yazılı anlatımları puanlandırılırken muhtevanın özgün ve değişik olması, kişilerin öz fikirlerini ifade etmeleri konusunda isteklendirilmelidir.
- Kişilerin kognitif maharetlerini olgunlaştırmanın, yazma eğitiminin mühim bir modülü olduğu hatırlanmalıdır (Coşkun, 2009: 51-54).

İlkeler belirlendikten sonra yazıya başlanmalıdır. Her planlı işin olduğu gibi yazma işinin de bir planı ve bazı aşamaları vardır. Beyreli(2008)'ye bu aşamaları izleyerek kalem alınan bir yazı, sağlıklı, alaka çekici, düzgün ve tamamıyeti bulunan bir metin olacaktır. Bu yazma aşamaları şunlardır:

- Konuyu seçmek
- Konunun ana maddesini belirlemek
- Konuyu sınırlandırmak, konunun görüş noktasını belirtmek
- Konunun gayesini belirlemek
- Bakış açısına arka çıkan fikirleri bulmak
- Düşünceleri ifade akışına göre düzenlemek
- Fikir tertibine ve amaçlanan ifade metotlarına göre yazmak
- Yazıyı dinlendirme
- Yanlışlarımızı ve eksiklerimizi görmek için okumak
- Yazıya son biçimini vermek (Beyreli, 2008, s. 38).

Beyreli(2008)'nin belirtmiş olduğu yazma aşamalarına bakıldığında ilk aşama konuyu seçmektir. Yazının gidişatını tabiri caizse kaderini belirleyecek en önemli husus konunun seçimidir. Bu nedenle konu seçerken çok dikkatli olmak gerekmektedir. Öğrencilerin yaşına, gelişim düzeyine, ilgisine ve gereksinimlerine uygun olarak seçilmesi gerekmektedir. Göğüş(1978)'e göre yazma konularının seçilmesinde aşağıdaki prensiplere itina gösterilmelidir:

1. Konu kişinin dünyasındaki yaşantılardan seçilmelidir.
2. Kişini alakasına girmelidir.
3. Kişinin psikolojik tekâmül derecesine elverişli olmalıdır.
4. Makro araştırmayı gerektiren mevzulara yer verilmemelidir.
5. Konu üzerinde çalışılacak yönler de belirtilmelidir
6. Konu milletçe yaşanmakta olan mevzulardan seçilmelidir.
7. Konular bir ihtiyaca hizmet etmelidir.
8. Konuların somutlaştırılması gerekmektedir.
9. Konular çeşitlendirilmelidir (Göğüş, 1978, s.260-262).

Yazma becerisinin kişinin günlük hayatında önemli bir yer edindiğini, hayat felsefesi halini aldığını dolayısıyla yazma eğitiminin kişide, öğrencide olumlu etki oluşturduğunu anlayabilmek için bazı davranışları sergilemesi gerekmektedir. Tekin(1980)'e göre yazma eğitiminin gözlenebilir davranışları vardır. Yazma günlük hayatta çok önemlidir. Bu bakımdan hedefe ulaşıldığının kanıtı sayılabilecek, gözlenebilir davranışlar aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

- Bir konudaki düşüncelerini yazıya geçirmek.
- Öğrenmek istediği noktaları, yeri geldiğinde, ilgili kişilere yazılı olarak sormak.
- Belirli gün ve olaylarda(ölüm, bayram, düğün,doğum, hastalık, vb.) tanıdığı kişilere özel mektup, kart vb. yazmak.
- Dileklerini resmî kuruluşlardan, yazıya geçirerek dilekçe şeklinde belirtmek.
- Belirli mevzulardaki yazılı arzuları, yazılı olarak cevaplamak.
- Okul veya sınıftaki panolarda, belirli mevzulardaki düşüncelerini aktaran metinler yazmak.
- Bir konuşmayı dinlerken onun önemli noktalarını not ederek yazmak.
- Sevdiği, beğendiği yazıları (öykü, şiir, köşe yazısı vb.) derlemek.
- Belirli konulardan topladığı materyalleri, aldığı çeşitli notları, kendilerinden sürekli yararlanılabilecek duruma getirmek...

Tekin(1980)' in belirtmiş olduğu bu davranışlar öğrencinin yazma işini hayatına pratik olarak aktardığı ve kendini etkili bir şekilde yazıyla ifade edebildiğinin göstergesi olarak görülmektedir. Bir başka deyişle yazma eğitimlerinin, öğrencinin üzerinde başarısının kanıtı niteliğinde görülmektedir.

Yazma eğitiminde öğrenciden, öğretmenden, çevreden, yöntemden vb. çeşitli yönlerden kaynaklanan sorunlar bulunmaktadır. Yazma eğitiminde karşılaşılan sorunları Ayyıldız ve Bozkurt(2006) şu şekilde sıralamıştır:

- Öğrencilerin, yazma konusunda yanlış bilgilendirilmesi,
- Öğrencilerde yaratıcı düşünme kabiliyetinin gelişmemesi,
- Öğrencilerin ele alınan konu hakkında derine inememesi,
- Öğrencilerin fikirlerini destekleyecek örneklerle yer verememesi
- Konulara tek yönlü bakılması, farklı bakış açısı üretilmemesi
- Başlık ve içerik arasında uyumsuzluk olması,
- Cümle yapılarında bulunan hatalar,
- Söz varlığının sınırlı olması,
- Yazım ve noktalama yanlışları,
- Özne-yüklem uyumsuzlukları,
- Kip uyumsuzlukları,
- Anlatım bozuklukları.

Yukarıda belirtildiği üzere yazma konusunda birçok sorun bulunmaktadır. Bu sorunların iyi tespit edilip o sorunlara uygun çözümler üretilmelidir. Bu şekilde verilen eğitimin tekrar gözden geçirilmesi ve buna göre değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yazma Eğitiminin Amaçları

Yazma, konuşma gibi kişilerin karşısındakilere his ve fikirlerini iletmede temel bir vasıta olması ile beraber ifade edilmek istenenlerin rastgele bir şekilde değil de, muntazam bir formda anlatılmasını lüzumlu kılan bir fiildir (Zülfikâr, 1985; Emir, 1986; akt.Doğan ve Müldür, 2014, s.50). Yazma eğitiminin birçok amacı vardır. Özellikle okul çağındaki çocukların yazma eğitimini başarılı bir şekilde alması hem eğitim hayatında hem de sosyal hayatında önemli başarılarla imza atmasını sağlamak hem entelektüel bir kimlik oluşturabilmesine ön ayak olabilmek hem de kendini ifade edebilmesini sağlayabilmek için oldukça önemlidir. Türk Milli Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri ile oluşturulmuş programda yazma eğitimi ile ilgili amaçlar şu şekildedir: 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda belirtilen Türk Millî Eğitiminin Genel Hedefleri ve Temel Prensipleri istikametinde oluşturulmuş Türkçe Dersi Öğretim Programı ile bireylerin;

- *Dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma kabiliyetlerinin geliştirilmesi,*
- *Türkçeyi, konuşma ve yazma kaidelerine uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması,*
- *Okuma yazma sevgisi ve alışkanlığını kazanmalarının sağlanması,*
- *His ve fikirleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmelerinin sağlanması.*

Bu amaç ve ilkelere bakıldığında eğitim sisteminin öğrenciye kazandırmak istediği en önemli nokta yazma becerisini hayatlarına doğru ve bilinçli bir şekilde yerleştirip bunu bir alışkanlık haline getirebilmektir. Bu amacın çok basit bir şekilde başarılabilmesi mümkün değildir. Bir şeyin alışkanlık haline getirilmesi ve bunu hayatının önemli bir noktasına koyabilmek için öncelikle bu eylemin sevilmesi, bu işi yaparken eğlenilmesi gerekmektedir. Diğer alanlardan daha az kullandığımız yazma alanının sevilmesi, benimsenmesi ve hatta hayatımızın odak noktası haline gelebilmesi için öğretmenlere, özellikle Türkçe öğretmenlerine büyük görev düşmektedir. Bu doğrultuda ilerleyebilmek için öncelikle amaç ve hedeflerimizi iyi analiz etmemiz gerekmektedir. Koç ve Müftüoğlu(1998) ise yazma öğretiminin maksatlarını aşağıdaki gibi sıraya koymuştur:

- Kişilere, fikirlerini, işittiklerini, bellediklerini, inandıklarını açık, anlaşılır, düzgün, tesirli şekilde yazılı bir şekilde anlama mahareti ve ünsiyeti aşılama.
- Kişilere, muntazam, hoş, açık ve yalın yazmanın hususiyet ve önemini tanıtmak.
- Yazı ve söze tahvil edilmeyen fikir, malumat ve deneyimin(kimseye) fayda(sının) olmayacağı(nı) kavratmak.
- Dilin iletişimsel fonksiyonun yazı ya da sözle anlatmak ve ifade etmek olduğunu kavratmak.
- Kişilerin fikir, his, bilgi ve deneyimlerini belirli gaye ve öz kıymet ölçütleriyle kaynaştırarak yazılı olarak ifade etmelerini sağlamak.
- Kişilerin, alakalarını harekete geçirecek mevzularda, yazmalarını isteyerek (özgün) fikir yaratma ve (etkili) yazma kuvvetlerini ilerletmek.
- Kişilerin kendi metinlerini; sayfa tertibi, konu, muhteva, organizasyon, dil, anlatım, imla ve noktalama yönlerinden tetkik etmeleri, gerekli organizasyonu sağlamalarını isteyerek kişilere hem özeleştirme yapma hem de bir mevzuya farklı yönlerden bakma becerisi aşılama.

Koç ve Müftüoğlu(1998)'nın belirtmiş olduğu bu amaçlara ulaşabilmek için iyi bir yazma eğitimi verilmesi gerekmektedir. Bu eğitimi verecek olan öğretmenlerin öncelikle bu hususta ehliyetli bilgi ve donanımı bulundurması gerekmektedir. Sahip olunan bu bilgileri de öğrencilerin ilgi, ihtiyaç ve düzeylerini doğru bir şekilde saptayarak en iyi şekilde bu eğitimi verebilmelidir.

Dikte Yöntemi

Dikte kavramı Güncel Türkçe Sözlükte şu şekilde tanımlanmaktadır: Bir başkasına o anda söyleyerek yazdırma, yazdırım (sozluk.gov.tr). Dikte yöntemi, kişilerin imla ve dilbilgisi kaidelerini kullanma seviyelerin sınamayı yönelik amaçlayan bir metottur. Bu metotta eğitici önceden hazırlanmış bir yazıyı seslendirir ve öğrenenlerden imla ve dilbilgisi kaidelerine özen göstererek kağıda aktarmalarını ister (Duran, 2010, s.33).

Dikte yöntemi özellikle yazmaya yeni başlayan öğrencilerin harfleri, kelimeleri daha iyi kavrayabilmesi için kullanılan bir yöntemdir. İleriki sınıf düzeylerinde ise dikte bir sınama aracı olarak da kullanılabilir.

Öğrencilerin ana dili kullanma ve anlatım düzeylerini belirlemek, söyleyişlerini düzeltmek, sözcük dağarını artırmak ve kuralların kavranılıp kavranılmadığını sınamak için sıkça başvurulmuş bir yöntemdir (Gündüz ve Şimşek, 2011, s.164).

Öğrencilerin imla seviyelerini tespit etmek, bir kuralın kavranılıp kavranılmadığını sınamak ve yazımdaki ilerlemeleri görmek için seçilmiş bir yazıyı öğrencilere söyleyerek yazdırmaya dikte denir (Göğüş, 1978, s.378-379).

Dikte sadece dinleme ve yazmayı öğretmez, aynı zamanda telaffuz eğitimi sınıfı getirir (Blanche, 2004).

Dikte, öğrencilerin edindikleri yazma becerisini denetlemek ve yazım yanlışlarını ortaya çıkarmak için uygulanabilecek bir etkinliktir. Yapılan dikte çalışmaları sayesinde öğrencilerin yazım düzeyleri belirlenir ve bir kuralın öğrenilip öğrenilmediği fark edilir (Nas, 2003, s.226).

Dikte çalışmalarını uygularken bazı noktalara dikkat edilmelidir. Dikte çalışmaları sırasında yazı ağır ağır okunmalı, sözcükler ikiden fazla yinelenmemeli ve bir yargı oluşturacak tarzda kümelenendirilerek seslendirilmeli; aşırı vurgulamalardan ve

ağdalı okumalardan sakınılmalı, noktalama işaretlerinin yerleri belirtilmelidir (Göğüş, 1978, s.379-380).

Turan(2002)’a göre dikte metnlerinin hazırlanışı ve uygulanmasında özen gösterilmesi önem arz eden hususlar şunlardır:

- Yazılar sınıf düzeylerinin önceden kararlaştırılan noktalama işaretleri ve imla kaidelerini içermeli, sınıf düzeyi gereğince bireylerin sözcük varlıklarına müsait olmalıdır.
- Dikte metinleri muntazam şekilde tatbik edilmelidir. Dikte metnlerinin bir bölümü kişilere evvelce iletilebilir.
- Eğitici muayyen bir hızda yazıyı seslendirmeli, kişiler seslendirilen yazıyı kağıtlara aktarmalıdır.
- Gerçekleştirilen çalışma 2. sınıftan itibaren ile ders vakti haricinde ve tashih simgeleri kullanılarak puanlandırılarak, neticeler kişilere ifade edilmelidir.
- Kişilerin başarı vaziyetlerinin tespit edilmesi için, evvelce bir “Değerlendirme Ölçeği” geliştirilmeli
- Bu değerlendirme ölçeğinden kişiler ile beraber velilerin de bilgisi olmalıdır.
- Eğitici, etkinlikleri dikte takip formlarına aktarmalıdır.
- Hedef yalnızca saptama yapmak olmadığından dolayı, faaliyetler denetlemeden, tashihten ve değerlendirmeden sonra tekrar devam ettirilmelidir.

Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Yazma

Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma yöntemi talebelerin belli bir bahisle alakalı verilen kelimeleri kullanarak his ve düşüncelerini ortaya koymasını sağlayan bir yöntemdir. Bu yöntem öğrencilerin yaratıcı düşünme becerisine ve söz varlıklarını geliştirmede oldukça etkili bir yöntemdir. Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma yönteminin amacı, talebelerin belledikleri sözcük, mefhumlara yazılarında yer vermelerini sağlayarak daimi olmasını sağlamak ve böylelikle kelime hazinelerini artırmaktır (Göçer, 2014: 95).

Türkçe Öğretim Programı’nda(2006) Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma yönteminin amacı ve uygulaması şu şekilde verilmiştir:

Amaç: Talebelerin belledikleri sözcük, mefhum, atasözü ve tabirleri yazılarında yer vermelerini sağlayarak daimi kılmak ve böylelikle kelime hazinelerini artırmaktır.

Uygulama: Eğitici aracılığı ile sözcük, kavram, darbimesel ve deyimlerden oluşturulmuş bir sözcük kümesi hazırlanır. Hazırlanan söz ve söz grupları deftere veya yazı tahtasına yazılarak talebelere iletilir. Talebeler tayin ettikleri yazma konusuna ya da yazacaklarının temel düşüncesine sadık kalarak bu özcük, kavram, darbimesel ve deyimlerden münasip düşenleri seçerek metinlerinde yer verirler.

Özet Çıkarma

Özet kavramı Güncel Türkçe Sözlükte şu şekilde tanımlanmaktadır: Bir metin ya da sözün manasını daha az ve öz şekilde gösteren metin veya söz (sozluk.gov.tr).

Özet, bir metnin başkası tarafından okunmasını gerektirmeyecek şekilde kısaltılması ve özünün verilmesidir (Dilidüzgün, Genç, 2014, s. 88).

Güncel Türkçe Sözlükte özetlemek şu şekilde tanımlanmaktadır: Bir metin, mevzu, söz ya da filmin muhtevasını daha az lafla ifade etmek, özünü vermek, kısaltmak, hülasa etmek (sozluk.gov.tr).

Özet çıkarma, özet yazma ya da özetleme, bir konunun okunması veya dinlenilmesi/izlenilmesinin ardından, konunun ana fikir ve yardımcı fikirlerinin bulunması ile gereksiz ayrıntıların çıkarılarak konunun bütünü yansıtacak şekilde yapılan kısaltmadır (İşcan ve Baskın, 2015: 163).

Özet çıkarma yöntemi ile bireylerin anlama ve aklında kalanları az ve öz bir şekilde yazılı olarak ifade edebilme becerileri geliştirilmek amaçlanmaktadır. Belirlenen bir konu sınıfta öncelikle okunur veya dinlenir. Öğretmen konuyu kısaca özetler. Özet sırasında nelere özen gösterilmesi gerektiği ile ilgili öğrencilere bilgi verir. Eğitici rehberlik ederek sınıfta birkaç kere yapılan özet uygulamasından sonra öğrencilere farklı metinler dağıtılarak özetini yazmaları beklenir (Uluyüz, 2019, s.30-31).

Özet çıkarırken kişi, yazıdaki ana fikri saptar mühim fikirlerle detayları fark eder, fikirler arasında bağ kurar ve onları kendi kelimeleriyle yorumlayarak anlatır. (Erdem, 2005)

Özet çıkarma yönteminin gayesi talebelerin bellediklerini basit ve arı bir biçimde anlatma yeteneklerini olgunlaştırmak, talebelere şuurlu ve tertipli çalışma ünsiyeti alıştırmaktır (Göçer, 2014: 95).

Akyol(2016)'a göre özet çıkarma öğrencinin metinden önemli fikirleri belirlemesini ve metni tutarlı bir şekilde kısaltmasını sağlar.

Türkçe Öğretim Programı'nda(2006) özet çıkarma yönteminin amacı ve uygulaması şu şekilde verilmiştir:

Amaç: Kişilerin anladıklarını az ve öz bir biçimde anlatma yeteneklerini ilerletmek, kişilere şuurlu ve tertipli çalışma ünsiyeti aşılamaştır.

Uygulama: Sınıfta veya bir ortamda seslendirilen ya da dinlenen/izlenen bir mevzuyu ilk olarak eğitici özetler. Özet çıkarılırken özen gösterilmesi gereken konular hakkında bireylere bilgi verilir. Eğitici eşliğinde bireylere farklı metinler verilerek özetlemeleri istenir.

İlgili Yayın ve Araştırmalar

Yazma becerisi eğitim-öğretim açısından oldukça önemli bir beceri alanıdır. Bu nedenle araştırmacılar bu konu üzerine gereken önemi vermekte ve çalışmalar yapmaktadır. Son yıllarda yapılan tez çalışmaları incelendiğinde yazma becerisinin genel olarak sorunları, öğrencilerin yazma kaygıları ve öz yeterlik sorunları üzerinde durulduğu görülmektedir. İlgili konuda daha önce Akbaba, 2020; Aydın, 2020; Çalışkan, 2020; Abrekoğlu, 2019; Aktaş, 2019; Aktay, 2019; Çakır, 2019; Ercan, 2019; Erdoğan, 2019; Et, 2019; Karatop, 2019; Kasap, 2019; A. Kurt, 2019; S. Kurt, 2019; Özber, 2019; Sever, 2019; Uluyüz, 2019; Uslu, 2019; Yıldırım, 2019; Yılmaz, 2019; Ahraz, 2018; Bilgin, 2018; Can, 2018; Dorlay, 2018; Elçi, 2018; Özdemir ve Çevik, 2018; Taşkın, 2018; Altuntaş, 2017; Balcı, 2017; Can, 2017; Manay, 2017; Oğuz, 2017; Sünter, 2017; Dölek, 2016; Turan, 2016; Urhan, 2016; Akbaba, 2015; Beyret, 2015; Korkmaz, 2015; Yaylacık, 2015; Yekeler, 2015; Yılmaz ve Aklar, 2015; Çıralı, 2014; Duru, 2014; Kaldırım, 2014; Kaynaş, 2014; Doğan ve Müldür, 2014; Dönmez, 2013; Sever, 2013; Tağa, 2013; Dağtaş, 2012; Haykır, 2012; Ak, 2011; Akdal, 2011; Çayır, 2011; İzdeş, 2011; Duran, 2010; Tonyalı, 2010; Üstün, 2007; Akbayır, 2006; Anılan, 2000'nin çalışmaları olmuştur. Bu bağlamda çalışmamız daha önce yapılmış

alışmalar ışığında ele alınmıştır. 49 tez, 12 makale olmak üzere toplamda 61 araştırma incelenmiştir.

Yaratıcı yazma etkinliklerinin öyküleyici metin yazma kabiliyetine tesirini araştıran Akbaba(2020), araştırma sonucunda öğrencilerin öyküleyici metin yazma becerilerine yaratıcı yazma çalışmalarının mevcut çalışmalara oranla daha olumlu katkıda bulunduğunu gözlemlemiştir.

Yaratıcı düşünmenin yaratıcı yazmaya etkisini araştıran Aydın(2020), incelediği ders kitaplarında yaratıcı düşünmeye yaratıcı yazma metodunun kullanıldığı çalışmalarda yer verildiğini ancak ders kitaplarında yaratıcı yazma becerisini geliştirmek için yeterli etkinliğe yer verilmediğini gözlemlemiştir. Yaratıcı yazma becerisinin okullarda daha verimli şekilde geliştirilebilmesi için yazma etkinliklerine daha fazla yer verilmesi gerektiğini savunmuştur.

Çocuğa göre yapılandırılmış Türkçe eğitimi ortamlarının çocuğun okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerine etkisini araştıran Çalışkan(2020), araştırma sonucunda çocuğa göre oluşturulan yapılandırılan sınıfların öğrencilerin yazma kabiliyetine olumlu katkıda bulunduğunu gözlemlemiştir.

Yaratıcı dramının yaratıcı yazma becerisine ve yazmaya yönelik tutuma tesirini araştıran Abrekoğlu(2019), denek grubunda yaratıcı drama tekniğiyle yaratıcı yazma öğretimi yapılırken kontrol grubundaysa yazma öğretimi için okuldaki normal öğretime devam edilmiştir. Araştırmanın sonunda yaratıcı drama ve okuldaki mevcut uygulamalarla yaratıcı yazma öğretimi yaratıcı yazma becerilerini artırırken kontrol grubunun yazmaya yönelik tutumunda değişiklik olmamıştır.

Dijital yazma atölyesi çalışmalarının yazmaya güdüleme ve hikâye yazma kabiliyetini artırmaya tesirini araştıran Aktaş(2019), deney grubunun lehine fikir, düzenleme, sözcük tercihi, tümce selisi ve noktalama kapsamlarında pozitif bir gelişimin varlığı tespit edilmiştir. Araştırma sonucundan öğrencilerin yazma becerisi olumlu anlamda gelişirken yazmaya karşı tutumları da olumlu anlamda gelişme göstermiştir. Günümüz şartları gereği, teknolojinin etkisini olumlu şekilde öğrencilere özellikle yazmakta zorlanan veya yazmaya karşı olumsuz bir tutum sergileyen öğrenciler için çok önemli bir alternatif olan dijital yazma atölyesi etkinliklerinin öğretmenlerce kullanılması önermiştir.

İlkokul sekizinci sınıf talebelerinin Türkçe dersine karşı tutumları ile yazma kabiliyetleri arasındaki ilişkiyi inceleyen Aktay(2019), öğrencilere verilen çeşitli konulardan birini seçerek bu konuyla ilgili bir kompozisyon yazmalarını isteyerek çalışmasına başlamıştır. Bu kompozisyonlar hazırlanan ölçeğe göre “cinsiyet, evde internet bağlantısı bulunma vaziyeti, günlük tutma, okul öncesi eğitim sınıfında bulunma, baba öğrenim düzeyi, anne öğrenim düzeyi, baba mesleği, anne mesleği, gelir düzeyi, gazete alma sıklığı, dergi alma sıklığı ile Türkçe ders notu.” gibi parametrelere göre puanlanmıştır. Araştırmanın sonucunda deneklerin Türkçe dersine ait düşünceleri ile belirlenen değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Araştırmanın sonucu olarak ilkokul sekizinci sınıf çocuklarının Türkçe dersine karşı tutumları ile yazma kabiliyetleri arasında pozitif anlamda bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu değişkenlerin öğrencinin yazmaya karşı tutumunda önemli bir yere sahip olduğu kanısına varılmıştır.

Çakır(2019)’ın küçürek öykünün 6. sınıf öğrencilerinin küçürek öykü yazma becerilerine ve yazma tutumlarına etkisini belirlemek amacıyla yaptığı araştırmasında, çalışma grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanlarına göre deneklerin küçürek öykü yazma kabiliyetlerinde olumlu gelişme ve değişim olduğu gözlemlenmiştir.

İş birlikli öğrenme metodunun ortaokul talebelerinin bilgilendirici metin yazma kabiliyetlerine etkisini araştıran Ercan(2019), çalışmayı 48 kız öğrenci üzerinde yürütmüştür. Deney grubuna iş birlikli çalışma yöntemleri uygulanırken kontrol grubunda Türkçe Öğretim Programına bağlı kalarak hazırlanmış yazı etkinlikleri uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda iş birlikli öğrenme yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen yazma etkinliklerinin, Türkçe Öğretim Programına uygun şekilde yapılan yazma etkinliklerine daha etkili olduğu ve deney grubundaki öğrencilerin yazma becerileri ve yazma tutumlarında olumlu gelişmeler gözlemlendiği vurgulanmıştır.

Erdoğan(2019)’ın ilkokul 4. sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma etkinliklerinin yaratıcı yazma becerisine tesirini araştırdığı çalışmasının neticesinde elde edilen son test puanları ön test puanlarına göre güçlü çıktığı sonucuna varılmıştır. Deneklerin çalışma sonucunda en çok olumlu değişim gösterdiği kazanımlar yazısında farklı bir bakış açısı koyma, yazısında duygularını katma, yazısında duygularını akıcı biçimde aktarma, yazılarındaki misallerde tasarı gücünü duyurma ve

yazısını yeterli uzunlukta oluşturma” kazanımlarıyken “yazısında orijinal karakterler oluşturma, yazısında özgün benzetmelere yer verme ve yazısında kendisine farklı ve alımlı gelen kişi, olay, mekan ve benzerlerine yer verme” gibi kazanımlarda ise daha az gelişim görülmüştür. Öğrenciler yansıtıcı düşünme etkinliklerinin Türkçe ders kitabındaki yazma etkinliklerinden daha eğlenceli ve zevkli olduğunu düşünmektedir.

Ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerisinin gelişiminde karikatür destekli yazma çalışmalarının etkisini araştıran Et(2019) belirlediği karikatürleri basitten karmaşığa olacak şekilde her karikatür için farklı etkinlikler hazırlayarak yazma becerisine etkisini incelemiştir. Karikatür destekli yazma çalışmalarının öğrencilerin ürettikleri metinlerde; dilbilgisi kurallarına uygunluğu ve yazı stil düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık olduğunu ortaya koyduğu çalışmanın sonucu olarak verilmiştir. Araştırma sonucunda karikatür eğitime dahil olan deney grubu talebelerinin kontrol grubu deneklerine göre “yaratıcı yazma becerilerinin” daha çok geliştiği neticesine ulaşılmıştır. Et(2019)’ın vardığı sonuçlara bakıldığında Türkçe öğretmenlerine karikatür eğitimleri verilerek ders işleme sürecini daha verimli, yaratıcı ve eğlenceli hâle getirmelerinin dersin işleniş, akıcılığı ve etkisi açısından olumlu olacağını savunmuştur.

Yazarlık ve yazma becerileri dersinin ortaokul yazma kabiliyetlerine tesirini araştıran Karatop(2019) dersi alan ile birlikte dersi almayan iki grup üzerinde çalışmıştır. Deney grubuna yazarlık ve yazma becerileri dersi verilirken kontrol grubu adı geçen dersi almamıştır. Analizler sonucunda yazarlık ve yazma becerileri dersine katılan deney grubunun yazma kabiliyeti puanlarının bu dersi almayan kontrol grubu öğrencilerinin yazılı anlatım puanlarına göre olumlu bir fark olduğu gözlemlenmiştir. Yazarlık ve yazma becerileri dersi kazanımları doğrultusunda karşılaştırılan puanlara göre ayrı ayrı istatistikî veriler sunulmuştur.

Yaratıcı okuma, yaratıcı yazma etkinliklerinin ilköğretim 4.sınıf çocuklarının yazma ve yaratıcı yazma yeteneklerine tesirini araştıran Kasap(2019), 14 hafta süren çalışmasında Yaratıcı okuma- yaratıcı yazma çalışmaları dördüncü sınıf çocuklarının yaratıcı okuma erişişini artırmada etkili olduğu sonucuna varmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaratıcı yazma etkinliklerini eğlenceli, merak uyandırıcı bulduklarını ifade etmişlerdir. Yaratıcı okuma ve yaratıcı yazma uygulamalarına Türkçe derslerine

yerleştirilmesi öğrencilerdeki yazma ve yaratıcı yazma becerilerini olumlu anlamda etkilediği görülmüştür.

Dört kare yazma yönteminin ortaokul 5. sınıf talebelerinin yazma becerileri üzerine etkisini araştıran Kurt(2019), araştırmada veri elde etmek için İkna Edici Yazıları Değerlendirme Aracı ve Yazılı Anlatım Değerlendirme Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda tespit edilen veriler t- testi ile tahlil edilmiştir. Çalışmada tespit edilen sonuçlar şu şekildedir: Dört kare yazma yönteminin uygulandığı deney grubunun ikna edici metin yazma ön test ile son test puanları arasında istatistiksel olarak manalı bir fark gözlenmiştir. Geleneksel yazma yöntemlerinin verildiği kontrol grubunun ikna edici metin yazma ön test ve son test puanları arasında manalı bir ayrım görülmemiştir. Dört kare yazma metotlarının yürütüldüğü deney grubu ile geleneksel yazma metodunun yürütüldüğü kontrol grubunun ikna edici metin yazma son test puanları arasında manalı bir ayrım gözlemlenmiştir. Dört kare yazma metodunun yürütüldüğü deney grubunun bilgilendirici metin yazma ön test ve son test puanları arasında istatistiksel olarak manalı bir ayrım tespit edilmiştir. Geleneksel yazma yöntemlerinin uygulandığı kontrol grubunu bilgilendirici metin yazma ön test ve son test puanları arasında manalı bir fark görülmemiştir. Dört kare yazma metodunun yürütüldüğü deney grubuyla geleneksel yazma metotlarının yürütüldüğü kontrol grubunun bilgilendirici metin yazma son test puanları arasında manalı bir fark tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuçlar Dört kare yazma yönteminin 5. sınıf talebelerinin yazma kabiliyetlerini yükseltmede etkili olduğunu göstermektedir.

Kurt(2019)'un süreç temelli yazma metodunun deneklerin tür odaklı yazma kabiliyetinin yükselmesine katkısını araştırdığı çalışmasında 6.sınıf öğrencilerini farklı türlerde metinler yazarak yazma becerilerini geliştirmeyi amaçlamıştır. Seçilen 12 öğrenciye 10 hafta boyunca hikâye, anı, deneme ve gezi yazısı türleri oluşturma çalışmaları yaptırılmıştır. Bulgular yorumlandığında süreç temelli yazma yaklaşımının öğrencilerin üst bilişsel becerilerini harekete geçirerek yazma becerilerine olumlu etki ettiği görülmüştür. Ayrıca çalışmanın öğrencilere yazma alışkanlığı kazandırma etkisi de olduğu vurgulanmıştır.

Yaratıcı drama teknikleriyle oluşturulan yazma çalışmalarının ilkökul öğrencilerinin yazma kaygısı, yazma öz yeterliği ve yazmaya yönelik tutumlarına etkisini araştıran Özber(2019) karma yöntem kullanmıştır. Araştırma sonucunda yaratıcı

drama teknikleriyle oluşturulan yazma çalışmalarıyla öğrencilerin yazma kaygısı, yazma öz yeterliği ve yazmaya ilişkin tutum ön test-son test ortalamalarında anlamlı farklılık son test puanlarında olumlu değişim gözlemlenmiştir. Grubun yaptıkları etkinliklerle beraber yazma becerilerinde olumlu değişimler olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Sever(2019)'in işbirlikli öğrenme tekniklerinin yazma kabiliyetine, öz düzenleme kabiliyetine ve yazma güdüsüne etkisinin incelediği çalışmada iki deney grubu kullanmıştır. İki deney grubu kullanılan çalışmada birinci deney grubuyla “iş birliği iş birliği” tekniği ve ikinci deney grubuyla “öğrenci takımları başarı bölümleri” tekniği kullanılarak 15 hafta boyunca çeşitli etkinlikler ve yazma çalışmaları yapılmıştır. Farklı etkinliklerin kullanıldığı çalışmada bazı etkinlikler birinci deney grubunda anlamlı farklılık gösterirken diğer çalışmalar ise ikinci deney grubunda anlamlı farklılık göstermiştir. Yazma motivasyonunun artması, yazmaya yönelik öz düzenleme becerilerinin gelişmesi ve yazma becerisinin gelişmesi için iş birliğine dayalı öğrenme tekniklerinin öğrenme ortamında sıkça kullanılması gerektiğini savunmaktadır.

Uluyüz(2019)'un hazırladığı çalışmada alternatif dinleme/izleme gereçlerinin ortaokul çocuklarının yaratıcı yazma kabiliyetlerine tesirini irdelenmiştir. Çalışma deney ve kontrol gruplu ön test ve son teste dayandırılmış bir araştırmadır.. 8 hafta süren etkinliklerin sonucunda alternatif dinleme/izleme materyallerinin uygulandığı sınıflardaki öğrencilerin, kontrol grubundaki öğrencilere yazılı anlatım puanlarında manalı ayırım olduğu gözlemlenmiştir. Çalışmada yapılan etkinlikler talebelerin hayal gücünü harekete geçirici, duygularının farkına vararak kendine has bir şekilde ifade etmesine imkan tanıyan, grup çalışmasını destekleyen ve empati kurmalarını sağlayacak türde farklı uygulamalar yapılmıştır. Yapılan çalışmaların sonunda ortaokul 7.sınıf öğrencileri arasında alternatif dinleme/izleme materyalleri uygulanan ve uygulanmayan öğrencilerin yaratıcı yazma becerisi kapsamında anlamlı farklılık bulunmuştur.

İşbirliğine dayalı dijital öykü anlatımının ilköğretim dördüncü sınıf çocuklarının yaratıcı yazma ve sosyal duygusal öğrenme kabiliyetlerine etkisini inceleyen Uslu(2019), çalışmasını 30 deney 30 kontrol olmak üzere 60 öğrenci üzerinden yürütmüştür. Verilerin analizinden sonra deney grubunun yaratıcı yazma ön test puanları ve son test puanları arasında manalı bir ayırım görülmüştür. Araştırma sonucunda işbirlikli dijital hikâye hazırlamanın yaratıcı yazma becerilerini anlamlı bir

şekilde arttırdığı görülmüştür. Uslu(2019) dijital hikaye anlatımının planlı ve doğru bir şekilde yapıldığında başarılı olabileceğini savunmuştur. Geliştirilen dijital hikâyelerin daha geniş kitlelere paylaşılması ve izlenmesini sağlayabilmesi açısından da oldukça önemli bir etkinlik olacağını düşünmektedir.

Yıldırım(2019)'ın grup olarak yazma tekniğinin ortaokul çocuklarının yazma öz yeterliklerine ve yazılı anlatım kabiliyetlerinin gelişimine tesirini incelediği yüksek lisans tezinde yarı deneysel desende ve on iki hafta boyunca çalışmasını sürdürmüştür. Yapılan araştırmada, Grup Olarak Yazma Tekniğinin ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerinin gelişimine olumlu yönde bir etki sağladığı ortaya çıkmıştır.

Türk halk edebiyatı unsurlarının Türkçe öğretiminde kullanımının yaratıcı yazmaya etkisini araştıran Yılmaz(2019), deney grubuna Şîrvân Şâh ve Şemâ'il Bânû adlı Türk hikayesi ile ilgili çalışma kağıtları hazırlayarak dört hafta boyunca çalışma yapmıştır. Ayrıca son iki hafta canlandırma tekniği de kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda Türkçe öğretiminde Türk halk edebiyatı unsurları kullanılarak ders işlenmesinin öğrencilerin yaratıcı yazma becerisine katkı sağladığı ortaya çıkmıştır.

Planlı yazma metodunun ilköğretim 4. sınıf çocuklarının orijinal metin meydana getirme kabiliyetlerine tesirini araştıran Ahraz(2018), 21 denekten oluşan bir çalışma yürütmüştür. Ön test için "Kitap okumanın önemi" konulu metinler yazdırılmıştır. Ön testin ardından altı haftalık çalışmaya başlanmıştır. Metinler Yaratıcı Yazma İçin Değerlendirme Ölçütleri Formu'na göre puanlanmıştır. 6 ölçüt üzerinden ayrı ayrı verilen puanlar sonucundan 2 ölçüt için ön test ve son test puanlarında anlamlı farklılık görülürken üç ölçütte manalı ayrım görülmemiştir. Analizlere bakıldığında planlı yazma yönteminin yazıda orijinal benzetim/benzetmelerin olması ve yazıya uygun bir başlık verilmesi ölçütlerine olumlu etki ettiği sonucuna varılmıştır.

Bilgin(2018) hazırladığı çalışmasında Türkçe öğretmenlerinin ilköğretim Türkçe öğretim izlencesinde bulunan yazma metot ve tekniklerini tatbik durumlarını araştırmıştır. Çalışmada öğretmenlere uygulanan anket öğretmenlerin yöntem ve teknikler hakkında yeterli bilgiye sahip oldukları sonucunu gösterse de çalışma sonucunda anket ile anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Çalışma sonucu öğretmenlerin teorik olarak yöntem ve tekniklerin farkında olduğu ancak uygulamada çeşitli nedenler dolayısıyla sorunlar olduğunu göstermektedir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin

uygulamadaki sorunların temel nedenini sınıf mevcutlarının kalabalık olması ve öğrencilerin okuma alışkanlığının olmaması olarak ifade etmiştir.

Can(2018) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde öyküleyici metin türünde yazma kabiliyetini yükseltmeyi amaçlayan bir çalışma yürütülmüştür. Kurgu merdiveni tekniği ile yapılan uygulama sonucunda deney grubu sontest puan ortalaması, öntest puan ortalamasından yüksek çıkmıştır. Ulaşılan bu sonuçlara bakıldığında Kurgu Merdiveni kullanılarak deney grubunda yürütülen yazma çalışmasının talebelerin yazma becerisini yükselttiği sonucuna varılmıştır. Bu sonuca bakılarak Kurgu Merdiveni yönteminin ortaokul çocuklarının yazma kabiliyetini pozitif şekilde artırdığı tespit edilmiştir.

5E öğrenme metoduna uygun yaratıcı yazma çalışmalarının ortaokul çocuklarının yazılı anlatım kabiliyeti üzerine etkisinin araştırıldığı Dorlay(2018) tarafından hazırlanan yüksek lisans tez çalışmasında deney grubuna uygulanan sekiz haftalık etkinliklerin, öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerini artırmada önemli bir etkiye sahip olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ders işleme sürecine hiçbir müdahalenin yapılmadığı kontrol grubundaki öğrencilerin ilk baştaki durumları ile son durumları arasında yaratıcı yazma becerileri bakımından manalı bir değişim olmadığı saptanmıştır. Ayrıca deney grubu öğrencilerinin 8 hafta boyunca uygulanan yaratıcı yazma etkinlikleri puanları arasında da manalı bir değişim olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Çalışma sonucuna göre 5E öğrenme modeli öğrencilerin yazma becerisi üzerinde etkili olduğu ortaya çıkmıştır.

Elçi(2018) yansıtıcı düşünmeye dayalı yazma çalışmalarının sekizinci sınıf öğrencilerinin yazma kabiliyetleri, yazmaya karşı tutum ve kaygılarına yönelik etkisini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmasında haftada 2 saat olmak üzere 8 hafta boyunca yazma etkinlikleri yapmıştır. Araştırma sonucunda yansıtıcı düşünme etkinliklerine dayalı yazma etkinliklerinin, deneklerin yazılı anlatım kabiliyetlerini artırmada oldukça büyük tesirinin var olduğu şeklindedir. Kontrol grubunda ise bireyselliğin ön planda olduğu geleneksel yazma çalışmalarının deneklerin yazma becerileri üzerinde olumlu bir katkısının olmadığı ise diğer bir sonuçtur.

Yaratıcı yazma etkinliklerinin yazmaya karşı tutumlara ve yaratıcı yazma kabiliyetine tesirini araştıran Özdemir ve Çevik(2018), beşinci sınıf öğrencilerinin kompozisyon metinleri üzerinden yazma başarısını ölçmüştür. Yazılan kompozisyonlar

belirlenen 6 ölçüte göre puanlanmıştır. Araştırma sonucunda deney ve kontrol gruplarının son test puanlarının karşılaştırılmasından sonra deney grubu lehine manalı ayrım tespit edilmiştir. Yaratıcı yazma çalışmaları deneklerin yaratıcı yazma kabiliyetlerine pozitif manada etki ettiği tespit edilmiştir.

Proje Tabanlı Öğrenme metodunun ortaokul çocuklarının yazılı anlatım kabiliyetlerine ve yazma kaygılarına tesirini araştıran Taşkın(2018), araştırmanın örneklemini 7.sınıf öğrencileri olarak belirlemiştir. 10 hafta süren çalışma bitiminde deneklerin yazma kabiliyetleri başarı skorlarının deney grupları tarafına manalı ve daha güçlü olduğu sonucuna varılmıştır. Proje Tabanlı Öğrenme metodunun deneklerin yazılı anlatım kabiliyetlerini artırmada ve yazma kaygılarının azaltılmasında tesirli olduğu sonucuna varılmıştır.

Altuntaş(2017) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde paragraf yazma becerilerini geliştirmeye yönelik bir uygulama yapılmıştır. Deney grubuna Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma Yöntemi uygulanırken 8. Sınıf Türkçe Dersi Öğretmen Kılavuz Kitabı (MEB, 2015)'nda belirlenen yazma metot ve yazma konuları baz alınarak devam edilmiştir. Deney grubunda bulunan deneklerin insicamlı metin yazma kabiliyetlerinin manalı seviyede iyileştiği gözlemlenmiştir.. Araştırma bitiminde Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma Yöntemi'nin yazma yeteneğine pozitif tesirde bulunduğu gözlemlenmiştir.

Dört artı bir planlı yazma değerlendirme modelinin altıncı sınıf çocuklarının yazılı anlatım kabiliyetlerini ve yazmaya karşı tutumlarını yükselmeye etkisini araştıran Balcı(2017) çalışma bitiminde dene grubu talebelerinin planlı bilgilendirici metin yazma ön test ve son test puanları arasında manalı farkın var olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Deney grubu talebelerinin planlı öyküleyici metin yazma ön test ve son test puanları arasında manalı ayrım bulunmuştur. Deney ve Kontrol grubu talebelerinin planlı bilgilendirici metin yazılı anlatım becerileri son test puanları arasında manalı ayrım tespit edilmiştir. Deney ve Kontrol grubu talebelerinin planlı öyküleyici metin yazma becerileri son test puanları arasında manalı ayrım bulunmuştur. Kontrol grubu öğrencilerinin planlı bilgilendirici metin yazma ön test ve son test puanları arasında manalı ayrım tespit edilmemiştir.

Türkçe eğitiminde ders günlüğü tutmanın talebelerin akademik başarıları ile yazılı anlatım kabiliyetlerine etkisini araştıran Can(2017) tek grup öntest-sontest

deneysel desen kullanmıştır. Çalışma bitiminde deneklerin akademik başarı ön ve son test puanları ile yazılı anlatım kabiliyetleri ön ve son test puanları arasındaki korelasyonun güçlü seviyede bulunduğu, kişilerin yazma yetenekleri ve akademik muvaffakiyetlerini ön ve son test puanları arasında son test tarafında manalı bir değişim olduğunu tespit etmiştir. Çalışma sonucuna göre Türkçe dersinde günlük kullanımının öğrencilerin hem akademik başarılarına hem de yazma becerilerini geliştirmede etkili olduğu tespit edilmiştir.

Manay(2017) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde ise kelime ağı metodunun ilkökul altıncı sınıf talebelerinin yazmaya yönelik tutumlarına ve yazma öz yeterlik algısına etkisini irdelenmiştir. Kelime ağı yönteminin öğrencilerin öz yeterlik algısında olumlu bir artış gösterdiği, öğrencilerin yazılarını daha rahat yazdığı sonucuna ulaşılmıştır. Deneklerin kelime ağı metodu ile herhangi bir konu üzerinde daha çok fikir meydana getirebildikleri gözlemlenmiştir.

Masalları birleştir yöntemiyle ortaokul çocuklarının yaratıcı yazma kabiliyetlerini inceleyen Oğuz(2017), çalışmada hem nicel hem de nitel analizlerden yararlanmıştır. Çalışmada 4 grup olarak belirlenen çalışma gruplarından elde edilen veriler şu şekildedir. Masal Grubu 1, 3 ve 4'ün Masal Grubu 2 'ye göre daha zengin ve yaratıcı yeni başlıklar oluşturma ve üretme yaptıkları anlaşılmıştır. Masal metninden yeni karakter oluşturmada Masal Grubu bir ve iki, Masal Grubu dörde göre daha yaratıcı karakterler oluşturmuştur. Masal Grubu 3'ten veri elde edilememiştir. Masal metnindeki karakterlere farklı adlar koyma ve masaldaki olayları yeniden kurgulama ise Masal Grubu 1, 2 ve 4'ten veri elde edilmiş ve yaratıcı ürünler oluşturulduğu görülmüştür; fakat Masal Grubu 3'ten veri elde edilememiştir. Masal metninde farklı mekânlar kullanma sadece Masal Grubu 1 yaratıcı ürün ortaya koyabilmiş ve Masal Grubu 4'ün ise birkaç örneği vardır. Diğer gruplardan bu temada veri örneği bulunmamaktadır. Masalda farklı fikir geliştirme temasına ilişkin Masal Grupları 1, 2 ve 3 yaratıcı oluşturmalar yaparken Masal Grubu 4'ten veri alınamamıştır.

Tartışmacı metin yazma çalışmalarının deneklerin yazılı anlatım kabiliyetlerine tenkidi düşünmelerine, yazmaya karşı tutumlarına ve kalıcılığına etkisini araştıran Sünter(2017) çalışma bitiminde süreç temelli eleştirel düşünmeye yönelik tartışmacı metin yazma çalışmalarının deneklerin tartışmacı metin yazma ve eleştirel düşünme kabiliyetlerini artırmada tesirli olduğu tespit edilmiştir.

Kontrol grubu çocuklarının planlı öyküleyici metin yazma ön test ve son test puanlarında manalı ayırım tespit edilmemiştir. Deney grubu öğrencilerinin yazılı anlatım tutumlarına yönelik ön test son test puanları arasında manalı ayırım tespit edilmiştir. Kontrol grubu deneklerinin yazılı anlatım tutumlarına ilişkin ön test son test puanları arasında manalı ayırım tespit edilmemiştir. Deney ve kontrol grubu deneklerinin yazılı anlatım tutumlarına yönelik son test puanları arasında manalı ayırım tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına bakılarak dört artı bir planlı yazma değerlendirme modeli deneklerin hem bilgilendirici metin ve öyküleyici metin yazma becerilerine olumlu etkisi olmuştur hem de öğrencilerin yazmaya karşı tutumlarında da olumlu bir etkisi olduğu tespit edilmiştir.

Akran etkileşimine yönelik yazma çalışmalarının yedinci sınıf çocuklarının yazma yeteneklerine tesirini araştıran Dölek(2016), Çalışmanın tatbik kısmında denek grubuna 6 hafta süresince haftada iki ders olacak şekilde, akran etkileşimine dayalı yazma etkinlikleri; kontrol grubuna ise Türkçe dersi kazanımları kapsamında yedinci sınıf çalışma kitaplarından yer alan yazma çalışmaları işlenmiştir. Çalışma sonucunda ulaşılan neticelerden ilki; akran etkileşimine dayalı yazma çalışmalarının, deneklerin yazma kabiliyetlerini artırmada tesirli olduğu şeklindedir. Çalışma sonucunda ulaşılan neticelerden diğeri ise; ferdiliği ön planda tutulduğu geleneksel yazma çalışmalarının deneklerin yazma kabiliyetlerini artırmada pozitif tesirinin olmadığı şeklindedir.

Çok uyaranlı eğitim platformlarının talebelerin yazma kabiliyetlerine etkisini araştıran Turhan(2016), çalışma sonucunda deneylediği tekniğin geleneksel metotlardan daha etkili olduğu ve olumlu sonuçlar verdiğini gözlemlemiştir.

Sekizinci sınıf Türkçe dersindeki yazma kabiliyetlerini masal kullanarak artırmayı deneyen Urhan(2016), deney grubu talebelerinin anlamlı bir ölçüde gelişme kaydettiği sonucuna varılmıştır. Yazma kabiliyetini geliştirmede masalların önemli bir yeri olduğu sonucuna varılmıştır.

Türkçe dersi kapsamında altıncı sınıf talebelerinin yazılı anlatım kabiliyetlerini yükseltmeyi amaçlayan çalışmaların geliştirilmesi ve yürütümü isimli tezde Akbaba(2015) yazmadaki dört düzeye (kelime, cümle, paragraf, metin) yönelik geliştirilen etkinlik uygulamalarının, öğrencinin yazma becerisine olan etkisini araştırmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizi sonucunda, yazma eğitimdeki dört aşamaya ilişkin öğrencilere uygulanan etkinliklerin, öğrencilerin

yazmadaki başarısını olumlu etkilediği görülmüştür. Deney grubunda yürütülen etkinlik çalışmaları sonucunda ön test ve son test metinlerindeki hata puanları arasında manalı ayrım olduğu ortaya çıkmıştır. Görülen farklılığın, kontrol grubunda normal ders işlenişine devam edilirken deney grubunda normal ders işlenişi dışında hazırlanan etkinliklerin de uygulanmasıyla ortaya çıktığı düşünülmektedir.

Ortaokul çocuklarının üstdil farkındalık kabiliyetleri ile yazılı anlatım kabiliyetleri arasındaki ilişkisini inceleyen Beyret(2015) üst dil farkındalık yeteneklerinin ortaokul çocuklarının yazılı anlatım kabiliyetlerinde insicamlı nispette irdelediği, farkındalık yetenekleri ileri olan çocukların yazma yeteneklerinin de ileri derecede olduğu; bu yeteneklerin zayıf olduğu çocuklarda yazma yeteneğinin de zayıf olduğu görülmüştür. Deneklerin üst dil yeteneklerinin ilerlemesine tesir etmesinin yazma yeteneklerinin de ilerleyeceği vaziyeti ortaya çıkmıştır. Tespit veri ile analizlerden ortaokul çocuklarının üst dil farkındalık kabiliyetleri ve yazılı anlatım kabiliyetleri arasında manalı korelasyonun var olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Yaratıcı yazma metodunun altıncı sınıf talebelerinin yazma öz yeterlik algılarına, yazmaya karşı düşüncelerine ve yazılı anlatım kabiliyetlerinin akademik başarılarına etkisini inceleyen Korkmaz(2015) kümelerin son testleri üzerinde yapılan kovaryans analizi sonunda deney grubu tarafına manalı ayrım görülmüştür. Bununla beraber deneklerin yazma öz yeterlikleri, yazmaya karşı tutumları ile yazılı anlatım yetenekleri akademik muvaffakiyetlerinde cinsiyet bakımından manalı ayrımın varlığı tespitine ulaşılmıştır. Çalışma sonuçlarına bakıldığında kız öğrencilerin yazma öz yeterlik seviyeleri erkek deneklere oranla ileridir. Çalışma bitiminde varılan sonuçlara bakıldığında yaratıcı yazma metodu, deneklerin yazma öz yeterlik algılarını, yazmaya karşı tutumlarını ve yazılı anlatım kabiliyeti akademik başarılarını yükseltmede Türkçe Öğretim Programı'na göre yapılan yazma çalışmalarında daha tesirlidir.

Metin yapısı öğretiminin ortaokul yedinci sınıf çocuklarının tartışma metni yazma kabiliyetlerine tesirini araştıran Yaylacık(2015), çalışmanın bulgularına bakıldığında deney ve kontrol gruplarının ön testte metin ünitelerinde ve toplam puandaki muvaffakiyetleri arasında istatistiksel anlamda manalı bir ayrım görülmüştür. Son testte ise deney ve kontrol gruplarının metin birimlerindeki ve toplam puandaki başarıları arasında deney grubundaki öğrenciler lehine istatistiksel anlamda manalı bir ayrım görülmüştür. Araştırma sonuçlarına bakıldığında metin yapısı öğretiminin

öğrencilerin tartışma metni yazma becerisine olumlu katkıda bulunduğu tespit edilmiştir.

Yekeler(2015) yazma prosesine yönelik öğretimin ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin yazma yeteneklerine tesirini araştırdığı çalışmasında Giresun ilinde dördüncü sınıfta okuyan toplam otuz öğrenci üzerinde etkisi araştırmıştır. Çalışma grubu öğrencileri ile dört uygulama yapılmıştır. Çalışma bitiminde çalışma grubundaki deneklerin ön test puanları aleyhine oransal anlamda manalı ayırım olduğu belirlenmiştir. Araştırmada sonucunda çocukların yazma yeteneklerinde pozitif bir gelişme olduğu saptanmıştır.

Planlı yazma ve değerlendirme metodunun ilkökul beşinci sınıf çocuklarının kompozisyon yazma kabiliyetlerine tesirini araştıran Yılmaz ve Aklar(2015) deney ve kontrol grubunda bulunan deneklerin yazma kabiliyetlerini sınamak amacıyla geliştirdiği ölçeği iki gruba ön test ve son test olarak her gruba ayrı ayrı tatbik etmiştir. Çalışma bitiminde, deney ve kontrol grubu deneklerinin Yazılı Anlatım Değerlendirme Ölçeğinden ulaştıkları son test puanlarında istatistiksel oransal anlamda manalı bir ayırım tespit edilmiştir. Bu metodun öğrencilerin yazılı anlatım kabiliyetlerine pozitif anlamda tesir ettiği görülmüştür.

Gelişen dünyada teknolojinin yeri her geçen gün artmaktadır. Eğitim alanında da teknolojinin yeri ve önemi her geçen gün yadsınamaz bir şekilde artmaktadır. Okullarda gerek akıllı tahta gerek tabletler ile eğitim hayatımızdaki yerini sağlamlaştıran teknolojik aletler hem öğrenci açısından hem öğretim kalitesi açısından olumlu etki göstermektedir. Teknolojik aletlerin kullanımı sayesinde geleneksel öğretim yöntemleri dışını çıkılıp daha kalıcı ve öğrenciyi aktif eden teknik ve yöntemler geliştirilmektedir. Bu yöntemlerden biride dijital hikâye anlatımıdır. Çıralı(2014) yaptığı araştırmanın sonucuna göre eğitimde teknolojik imkânların daha fazla kullanılması gerektiği gözler önüne serilmektedir. Araştırma sonucunda dijital hikâye anlatımının öğrencilerin yazma becerisinde olumlu katkı sağladığı tespit edilmiştir.

Yedinci sınıf çocuklarına uygulanan yazma çalışmalarının deneklerin hikâye yazma kabiliyetine tesirini araştıran Doğan ve Müldür(2014), deney grubuna 14 hafta boyunca hikaye yazma etkinlikleri yaptırmıştır. Hikâyeler kenar boşluğu, paragraf ve satır aralığı, eskiz, başlık, kişiler, mekan, vakit, vaka örgüsü, sorun, çözüm, temel düşünce, sözcük, tümce, bağdaşıklık, paragraf, imla, noktalama gibi ölçütlere göre puanlanmıştır. Çalışma sonucunda son test puanlarına bakıldığında paragraf ve satır

araları, imla, noktalama dışındaki diğer ölçütlerin tamamında deney grubu daha yüksek puan alan taraf olmuştur. Genel olarak çalışmanın sonucuna bakıldığında yazma eğitimi alan öğrencilerin hikaye yazma becerisinde olumlu bir değişme ve gelişme görülmüştür.

Altıncı sınıf çocuklarının yaratıcı yazma yeteneklerini artırmayı amaçlayan yöntemlerin tesirini değerlendiren Duru(2014) yaratıcı yazma çalışmalarının, kişilerin yazma proseslerini yaratıcı yazma yöntemi bağlamında puanlandırma seviyelerine geleneksel metottan daha fazla tesir ettiği, yazma meyili yönünden ise pozitif tesir ettiği gözlemlenmiştir. Bu sonuçlar, yaratıcı yazma çalışmalarının kişilerin yazma proseslerini yaratıcı yazma metoduna göre geleneksel eğitimden daha yüksek tesir ettiğini göstermektedir.

Altı Artı Bir Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin ortaokul 6. sınıf çocuklarının yazma kabiliyetlerine tesirini ortaya koymayı amaçlayan Kaldırım(2014), çalışmasında yarı deneysel model kullanmıştır. Çalışmasını 53 tane altıncı sınıf öğrenci ile 9 hafta boyunca yürütmüştür. Çalışma bitiminde varılan sonuçlara bakıldığında deney grubu talebelerinin lehine yazma başarılarında manalı bir ayrım olduğu sonucuna varılmıştır. Altı Artı Bir Analitik Yazma ve Değerlendirme Modeli deney grubu öğrencilerinin yazma becerilerinde olumlu bir etki yapmıştır.

5. sınıf çocuklarının öyküleyici metin yazma kabiliyetlerinin değerlendirildiği Kaynaş(2014) tarafından yapılan çalışmada vakaların çözümü için yapılacakların tayin edildiği, hüküme varıldığı hedef ögesi ve vakaların anlatıldığı, hikâyedeki temel sorunun çözümü için düşüncelerin meydana getirildiği bölüm olan girişim ögesi, deneklerin en zor bulduğu 2 hikâye ögesi olduğu tespit edilmiştir. İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metinlerinde hikâye unsurlarını kullanma becerileri öğrencilerin devam ettikleri okullara göre anlamlı bir fark göstermektedir. Çalışmada öğrencilerin farklı değişkenlere göre öykü unsurlarını kullanma becerilerine bakılmıştır. Baba mesleğine göre, anne mesleğine göre, kardeş sayılarına göre, sosyo-ekonomik düzeylerine göre, bilgisayar başında geçirilen süreye göre, baba eğitim seviyelerine, anne eğitim seviyelerine, yaz tatilinden bu zamana kadar okunan kitap sayısına göre, okumaktan hoşlanılan kitap türüne göre, öykü yazma sıklıklarına göre, televizyon izleme sürelerine göre vb. gibi birçok farklı değişkene göre incelenmiştir. Öykü unsurlarında istenilen düzeyi yakalayabilen sadece bir okuldan söz etmek mümkün

görünmemektedir. Farklı okullara devam eden öğrenciler öykülerinde farklı öykü unsurlarının kullanımına özen göstermektedirler.

Öğretmen dersi etkili ve kalıcı bir şekilde işleyebilmesi için öğrencileri aktif tutmalı ve öğrencilerin ilgisini çekecek nitelikte içerik üretebilmelidir. Öğrencilere dersi sevdirebilmek için onların seviyesine uygun şekilde eğlendirirken öğretecek yöntem ve teknikler kullanılmalıdır. Bu yöntemlerden biri de karikatür kullanımıdır. Karikatür, gülünç yönlerin abartılı çizimle birleştirilmesi sanatıdır. Karikatür, abartılmış, komik duruma sokulmuş çizimlerle yapılır. Bu çizimler çoğu zaman, nükteliyi belirten konuşma ve sözle de bütünleştirilir”(Çelik, 2007:6). İlkokul yedinci sınıf çocuklarının Türkçe eğitiminde okuduğunu anlama ve yazma kabiliyetlerinin yükselmesinde karikatürün etkisini araştıran Dönmez(2013) analizleri sonucunda şunları tespit etmiştir: Türkçe eğitimine karikatür eklenilerek amaçlanan kazanımlara varmada deney grubundaki deneklerin kontrol grubundaki deneklere kıyasla okuduğunu anlama ve yazma kabiliyeti boyutlarında daha muvaffak oldukları tespit edilmiştir. Eğitime mizah olgusunu yerleştirerek hem dersin daha eğlenceli geçmesi sağlanmış hem de öğretimin kalıcılığı sağlanmış olmaktadır. Öğrencilerin okuduğunu anlama ve yazma becerisini ortaya çıkarmak için karikatür kullanarak ders işleyen deney grubunun geleneksel yöntemle ders işleyen kontrol grubuna göre başarılarının uygulama öncesinde farklılık görülmediği halde uygulama sonrasında anlamlı farklılık yaratacak düzeyde başarılı oldukları görülmektedir. Karikatürle ders işlemek öğrenci başarılarını geleneksel yöntemle göre daha etkili ve yüksek düzeyde artırdığı görülmektedir.

Süreç temelli yazma biçimlerinin ilköğretim 4.sınıf talebelerinin yazma ve yaratıcı yazma kabiliyetlerine tesirini araştıran Sever(2013) dört artı bir planlı yazma değerlendirme modelini kullanmıştır. Araştırmanın sonucunda deney grubunda yer alan deneklerin sönest puanı ile kontrol grubunda bulunun deneklerin sönest puanı ortalamaları arasında manalı bir ayırım olduğu tespit edilmiştir.

İlköğretim Türkçe dersinde yer verilen zihin haritası metodunun kişilerin yazma kabiliyetlerine tesirini araştıran Tağa(2013) nicel araştırma metotlarından ön test - son test kontrol gruplu model ve nitel araştırma metotlarından mülakat metodunu kullanmıştır. Çalışma sürecinde deney grubunda zihin haritası metoduyla yazı etkinlikleri yapılırken kontrol grubunda izlencedeki yazma çalışmaları yapılmıştır.

Çocukların yazma yetenekleri üzerinde zihin haritası metodunun çok daha fazla tesirli olduğu sonucuna varılmıştır.

Dağtaş(2012)'ın kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma metodunun talebelerin yazılı anlatım kabiliyetlerine tesirinin araştırdığı makalesinde Kocaeli'nin Kandıra İlçesinde öğrenim gören 15 öğrenci ile çalışmıştır. Çalışmada ‘‘Deneme’’, ‘‘Öykü’’ ve ‘‘Şiir’’ türleri ile öğrencilerin yazma becerilerini ölçmeye çalışmıştır. Elde edilen sonuçlara göre kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma metodunun deneklerin yazılı anlatım kabiliyetlerine pozitif anlamda etki ettiği tespit edilmiştir

İlkokul altı, yedi ve sekizinci sınıf talebelerinin okuduğunu anlama kabiliyeti ile yazma kabiliyeti arasındaki ilişkiyi inceleyen Haykır(2012), okuduğunu anlama ile yazma kabiliyeti arasında olumlu anlamda bir bağlantı olduğunu saptamıştır. Yazılı anlatım becerisini farklı değişkenler(cinsiyet, sosyoekonomik düzey, sınıf düzeyi) ile araştırmasını detaylandıran Haykır(2012), cinsiyet değişkenine göre kız öğrencilerin daha avantajlı olduğunu saptarken sosyoekonomik düzey değişkenine göre ise üst grupta bulunan öğrencilerin avantajlı olduğunu saptamıştır. Sınıf düzeyi değişkenine göre bakıldığında ise yedinci ve sekizinci sınıf öğrencilerinin altıncı sınıf öğrencilerinden daha avantajlı olduğu belirtilmiştir.

Ak(2011)'ın yaratıcı yazma metotlarının beşinci sınıf talebelerinin Türkçe dersinde talebelerin yazma kabiliyetlerine tesirini araştırdığı araştırmasında deney grubunun yazma kabiliyetlerinde gelişme olduğu sonucuna varmıştır. Bu sonuca bakarak yaratıcı yazma metotları yazma kabiliyetini geliştirmede etkili olduğu görülmektedir.

Metinler arası okuma metodunun ilkokul 5.sınıf çocuklarının yaratıcı yazma kabiliyetlerine tesirini araştıran Akdal(2011), çalışma bitiminde, metinler arası okuma metodunun yürütüldüğü deney grubu deneklerinin, ‘‘yaratıcı yazma kabiliyetlerinin’’ kontrol grubu deneklerine oranla sekiz alt madde de daha çok gelişim gösterdiği saptanmıştır. Metinler arası okuma yaklaşımı etkinliklerinin yürütüldüğü deney grubu öğrencileri ile metinler arası okuma yaklaşımı etkinliklerinin uygulanmadığı kontrol grubu öğrencilerinin son test puanları arasında manalı ayrım vardır. Varılan sonuç ‘‘düşüncelerin özgünlüğü, fikirlerin selisliği, fikirlerin değişebilirliği, sözcük varlığı, tümce biçimi, düzenleme, yazı biçimi ve dil bilgisi’’ alt boyutlarında metinler arası

okuma metodunun deneklerin yaratıcı yazma becerilerine etkisi olduğunu göstermektedir.

Çayır(2011)'in İlkokul dördüncü sınıf Türkçe eğitiminde çoklu zekâ çalışmalarının talebelerin okuduğunu anlama ve yazma kabiliyetleri ile ilişkin yaptığı çalışmasında çoklu zeka etkinliklerinin deneklerin anlama ve yazma becerilerinde olumlu etkiler ortaya çıkardığı sonucuna varılmıştır. Çayır(2011) deneklerin çalışmalara etkin şekilde katılabildiği, öğrenci merkezli eğitimi ön plana çıkarabilmek için eğitim boyunca Çoklu Zekâ Kuramı kullanılmasının faydalı olacağını düşünmektedir. Çoklu zeka kuramının uygulanabilmesi için öğretmenlere de kuramın nasıl uygulanacağını eğitiminin verilmesi gerektiğini savunmaktadır.

İlkokul yedinci sınıf talebeleri ile yürütülen yazma çalışmalarının talebelerin yazılı anlatım becerilerine tesirini araştıran İzdeş(2011), deney ve kontrol gruplarını birçok madde doğrultusunda değerlendirmiştir. Bu maddelerden üçü dışında deney grubu talebelerinin kontrol grubu öğrencilerinden daha yüksek sonuçlar aldığı gözlemlenmiştir. Varılan sonuçlara bakıldığında deney grubuna uygulanan çalışmaların etkili olduğu görülmüştür.

Talebelerin yazma kabiliyetlerinin gelişmesinde yaratıcı yazma metodunun tesirini araştıran Duran(2010), hazırlanan etkinliklerin uygulandığı grubun yazma kabiliyetlerinde olumlu gelişmeler olduğu sonucuna varmıştır.

Yaratıcı yazma etkinliklerinin ilkokul 6.sınıf talebelerinin yazma kabiliyetlerine etkisini araştıran Tonyalı(2010), deney grubunda 12 hafta süresince haftada 2/3 ders saati uygulama yapmıştır. Çalışma sonucunda iki grupta yaratıcı yazma becerisinde artış olduğunu saptamıştır. Bu yükselme deney grubunda daha güçlü olmasına karşın 2 grupta da manalı farklılık görülmemiştir. Çalışma sonucunda en fazla gelişimin görüldüğü alt boyutlar ise yaratıcılık ile yazım ve noktalama sunum olmuştur.

Karikatürlerin yazılı anlatım öğretimine olan etkisini araştıran Üstün(2007) kontrol grubuna sözlü ve yazılı olarak yönelttiği sorular doğrultusunda klasik yöntemle yazmalarını istemiştir. Deney grubuna ise çeşitli görsellerle, karikatürlerle desteklenerek bu görsel ve karikatürleri yorumlamaları istenmiştir. Geliştirilen 20 maddelik değerlendirme formu ile deney ve kontrol gruplarının çalışmaları değerlendirilmiştir. Karikatürlerle yapılan derslerinin geleneksel derslere oranla manalı

bir ayırım olduğu sonucuna varılmıştır. Karikatürün öğrencilerin yaratıcı yönlerini desteklediği ve derse konuyla ilgili karikatürlerin getirilmesi öğretim açısından oldukça faydalı olacağı savunulmuştur. Derslerin monotonluktan kurtulup daha zevkli, eğlenceli ve kalıcı olduğu düşünülmektedir. Öğrencilerin derse olan ilgisinin de olumlu yönde arttığı gözlemlenmiştir.

Yazılı anlatım biçimlerinin yazma becerisi edinimindeki işlevlerini araştıran Akbayır(2006), çalışmasını 20 eğitim fakültesi öğrencisi ile yürütmüştür. 10 hafta süren çalışmada öğretmen adaylarına 80 metin yazdırılmıştır. Yazılan metinler sistematik bir şekilde sıralandığında öğretmen adaylarının dil kullanımı ve kurgu açısından daha nitelikli metinler ortaya koyduğu sonucuna varılmıştır.

Anılan(2000), sözcük ağı metodunun yazma kabiliyetini geliştirmedeki tesirini araştırdığı çalışmasında geleneksel metotlara nazaran deneylenen yöntemin daha etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırmada, özet çıkarma, seçerek yazma ve dikte yöntemlerinin öğrencilerin yazma becerisi üzerindeki tesirinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda parametreler arasındaki nedensellik münasebetini saptamak amacıyla çalışmalar hazırlanmıştır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ön test-son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. “Deneysel araştırmalar özetle çalışmacı aracılığıyla meydana getirilen farkların bağımlı değişkendeki tesirini sınamaya dönük çalışmalardır. Deneysel desenlerde asıl gaye parametreler arasında meydana getirilin neden sonuç münasebetini denemektir. Çalışması bu maksadını ortaya koymak için bağımsız değişkenin seviyeleri olan işlem gruplarına seçkisiz atama yapmak, bağımsız değişkeni manipüle etmek, harici parametreleri kontrol altına almak durumundadır.” (Büyüköztürk, K.Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2014:195).

Araştırmada, özet çıkarma, seçerek yazma ve dikte yöntemlerinin(bağımsız değişken),öğrencilerin yazma becerileri(bağımlı değişkenler) üzerindeki tesiri saptanmaya çalışılmıştır. Bu nedenle çalışmada ön test-son test kontrol gruplu deneme modeli tercih edilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Deseni

Grup	Uygulama Öncesi	İşlem	Uygulama Sonrası
	ÖN TEST		SON TEST
DENEY(5-A)	Yazma Metni	Özet Çıkarma Seçerek Yazma Dikte Etkinlikleri	Yazma Metni
KONTROL(5-B)	Yazma Metni	Türkçe Öğretimi Programındaki Yazma Etkinlikleri	Yazma Metni

Evren ve Örneklem

Evren

Araştırma 2019-2020 Eğitim Öğretim yılında Şanlıurfa Eyyübiye ilçesinde eğitim gören 5.sınıf öğrencileri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

Örneklem

Evrene giren bütün kişilerin çalışmaya dâhil edilebilmesi muhtemel olmadığından örneklem alma yolu seçilmiştir. Rastlantısal (random, yansız) biçimde seçilen Altınbaşak Okulu'nda öğrenim gören 28 adet 5. sınıf öğrencileri araştırmanın örneklemi oluşturmaktadır. Araştırmanın yapıldığı okulda 2 adet 5. sınıf şubesi yer almaktadır. Okulda bulunan sınıflardan biri rastlantısal (random, yansız) olarak deney, diğeri ise rastlantısal olarak kontrol grubu olarak seçilmiştir. Çalışma bitiminde yapılan değerlendirmeler, hem ön teste hem son teste katılım sağlamış deneklere göre yapılmıştır. Gruplar 14 Deney ve 14 kontrol grubu öğrencisinden oluşmaktadır. Deneklerin cinsiyet ve gruplara göre dağılım şekli Tablo 2 'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Cinsiyete ve Gruplara Göre Dağılımı

Cinsiyet	Deney Grubu(5-A)	Kontrol Grubu(5-B)
Kız	8	7
Erkek	6	7
Toplam	14	14

Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanması amacıyla, 2000 yılında Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesinde Prof. Dr. Alemdar YALÇIN danışmanlığında, Kemalettin DENİZ'in yüksek lisans tezi için hazırlamış olduğu ‘‘Yazılı Anlatım Değerlendirme Ölçeği’’ izin alınarak kullanılmıştır. Ölçek 27 maddeden oluşmaktadır. Her madde için bir puan belirlenmiştir. Toplamda 100 puanlık bir ölçektir. Deniz(2000)'in ölçeği hazırlarken yararlandığı kaynaklar kaynakça bölümünde ayrıca belirtilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Veri toplama araçları, Şanlıurfa ili Eyyübiye ilçesinde bulunan Altınbaşak Ortaokulunda Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan izin ile başlamıştır. Araştırma sırasında izlenen yol şu şekildedir:

1. 2019 – 2020 eğitim – öğretim yılının birinci döneminde, araştırmanın problem durumu tespit edilmiş ve araştırma konusu ile ilgili alanyazın taraması yapılmıştır. Tez danışmanı ve alan uzmanlarıyla yapılan görüşmeler sonrasında yapılacak araştırmanın planlaması tamamlanmıştır.
2. Uygulamalara başlamadan önce MEB'den ve öğrenci velilerinden gerekli izinler alınmıştır.
3. 5/A sınıf deney grubu, 5/B sınıfı ise kontrol grubu olarak rastgele seçilmiştir.
4. Deney grubunda 14, kontrol grubunda ise 14 öğrenci olarak belirlenmiştir.
5. Ön test – son test uygulamalarının hazırlanmasında tez danışmanının görüşleri alınmıştır.
6. 02.03.2020 tarihinde deney ve kontrol gruplarına ön test uygulaması yapılmıştır.
7. Uygulama sürecinde, deney grubuyla her gün kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, özet çıkarma ve dikte yöntemlerinden biri uygulanmış; kontrol grubuyla ise normal müfredata devam edilmiştir.
8. Deney grubu öğrencileriyle 1 hafta boyunca günde 1/2 ders saati ve toplamda 8 ders saati uygulama yapılmıştır.
9. Deney grubu ile 13.03.2020 tarihinde son yazma etkinliği yapılmıştır. Daha sonra her iki gruba da 13.03.2020 tarihinde son test uygulaması yapılmıştır.
10. Puanlayıcı güvenirliliğinin sağlanabilmesi için grupların ön test – son test etkinlikleri araştırmacıyla birlikte başka bir Türkçe öğretmeni tarafından daha puanlandırılmıştır.
11. Uygulama süreci bittikten sonra grupların ön test – son test ürünleri karşılaştırılmış ve sonuçlar SPSS programına göre analiz edilmiştir.

İşlem Basamakları

Bu bölümde, çalışma boyunca gerçekleştirilen aşamalara yer verilmiştir.

1. 2019 – 2020 eğitim – öğretim yılının birinci döneminde, araştırmanın problem durumu tespit edilmiş ve araştırma konusu ile ilgili alanyazın taraması yapılmıştır. Tez danışmanı ve alan uzmanlarıyla yapılan görüşmeler sonrasında yapılacak araştırmanın planlaması tamamlanmıştır. Uygulamalara başlamadan önce MEB’den ve öğrenci velilerinden gerekli izinler alınmıştır. 5/A sınıf deney grubu, 5/B sınıfı ise kontrol grubu olarak rastgele seçilmiştir. Deney grubunda 14, kontrol grubunda ise 14 talebe olarak belirlenmiştir. Deney grubundaki talebelere çalışma hakkında bilgi verilmiş uygulamaların nasıl yapılacağı anlatılmıştır. Ön test – son test uygulamalarının hazırlanmasında tez danışmanının görüşleri alınmıştır.
2. Araştırma öncesinde; deney ve kontrol gruplarının yazma becerilerini saptamak ve çalışmanın son test verileri ile karşılaştırabilmek kılmak için deney ve kontrol gruplarına aynı zaman içinde (02.03.2020) ön test uygulaması yapılmıştır.
3. Deney grubuna 1 hafta boyunca günde 1/2 ders saati olmak üzere özet çıkarma, seçerek yazma ve dikte yöntemlerinden biri ile ilgili etkinlikler yapılmıştır. Deney grubuna özet çıkarma, seçerek yazma ve dikte etkinlikler uygulanırken, kontrol grubuna Türkçe Dersi Yıllık Planı çerçevesinde, normal müfredat kapsamında MEB’in kullandığı 5. Sınıf Türkçe ders kitabındaki yazma etkinlikleri uygulanmıştır.
4. Deney grubu ile 13.03.2020 tarihinde son yazma etkinliği yapılmıştır. Daha sonra her iki gruba da 13.03.2020 tarihinde son test uygulaması yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Öğrencilere uygulanan veri toplama araçları ayrı ayrı incelenmiş ve yazılı anlatım değerlendirme ölçeğine göre puanlanmıştır. Puanlayıcı faktörünü göz önünde bulundurarak yansız bir değerlendirme olması açısından iki farklı Türkçe öğretmeni tarafından puanlama yapılmıştır. İki puanlayıcının verdiği puanlarda birbirine yakın sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu nedenle analizlerde araştırmacının puanlamaları kullanılmıştır.

Özet çıkarma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma ve dikte çalışmaları ile öğrencilerden elde edilen verilerin analizinde iki aritmetik ortalama arasındaki farkın anlamlılığını test etmeye yarayan t testi kullanılmıştır.



BÖLÜM IV

BULGULAR

Ortaokul düzeyindeki Türkçe derslerinde öğrencilerin özet çıkarma, kavram havuzundan seçme ve dikte yöntemleriyle yazma etkinliklerinin yazma becerisi üzerinde etkili olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmanın bulguları bu bölümde sunulmuştur.

Deney ve Kontrol Grubunun Ön Test Puanlarının Karşılaştırılması

Ortaokul Türkçe derslerinde özet çıkarma, kavram havuzundan seçme ve dikte yöntemlerinin kullanıldığı bu çalışmada, deney ve kontrol gruplarının ön test puanlarını karşılaştırmak için Mann-Whitney U testi yapılmış ve sonuçları Tablo 3'te gösterilmiştir:

Tablo 3. Mann-Whitney U Testi

	Grup	N	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Asymp. Sig. (2-tailed)
Ön test	Deney	14	14,21	199,00	94,000	,854
	Kontrol	14	14,79	207,00		
	Toplam	28				

Tablo 3 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarının ön test puanları arasında %95'lik güven aralığına göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür [$U=94,000$; $p(,854)>0,05$]. Bu bulgu, yeni yöntemlerin kullanılacağı deney grubu ile normal müfredatın takip edileceği kontrol grubu arasında yazma becerisi açısından öğrencilerin benzer özelliklere sahip olduğunu göstermektedir.

Deney ve Kontrol Grubunun Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Ortaokul Türkçe derslerinde özet çıkarma, kavram havuzundan seçme ve dikte yöntemlerinin kullanıldığı bu çalışmada, deney ve kontrol gruplarının son test puanlarını karşılaştırmak için Mann-Whitney U testi yapılmış ve sonuçları Tablo 4'te gösterilmiştir:

Tablo 4. Mann-Whitney U Testi

	Grup	N	Mean Rank	Sum of Ranks	Mann-Whitney U	Asymp. Sig. (2-tailed)
Son test	Deney	14	17,57	246,00	55,000	0.047
	Kontrol	14	11,43	160,00		
	Toplam	28				

Tablo 4 incelendiğinde, deney ve kontrol gruplarının son test puanları arasında %95’lik güven aralığına göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür [$U=55,000$; $p(,047)<0,05$]. Bu bulgu, yeni yöntemlerin kullanıldığı deney grubu ile normal müfredatın takip edildiği kontrol grubu arasında yazma becerisi açısından öğrenciler arasında farklılık olduğunu göstermektedir. Yani kullanılan yeni yöntemlerin öğrencilerin yazma becerilerini geliştirdiği tespit edilmiştir.

Deney Grubunun Ön Test ve Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Ortaokul Türkçe derslerinde özet çıkarma, kavram havuzundan seçme ve dikte yöntemlerinin kullanıldığı bu çalışmada, deney grubunun ön test ve son test puanlarını karşılaştırmak için Wilcoxon Signed Ranks testi yapılmış ve sonuçları Tablo 5’te gösterilmiştir:

Tablo 5. Wilcoxon Signed Ranks Testi

Grup	İlişki yönü	N	Mean Rank	Sum of Ranks	Wilcoxon Signed Ranks Test (Z)	Asymp. Sig. (2-tailed)
Deney grubu Son test –ön test	Negatif sıra	0a	,00	,00	-3,307a	,001
	Pozitif sıra	14b	7,50	105,00		
	Ties	0c				
	Toplam	14				

Tablo 5 incelendiğinde, deney grubunun ön test ve son test puanları arasında %95’lik güven aralığına göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür [$Z=-3,307$; $p(,001)<0,05$]. Bu bulgu, yeni yöntemlerin kullanıldığı deney grubunda ön test ve son test puanları arasında yazma becerisi açısından öğrenciler arasında farklılık olduğunu

göstermektedir. Yani kullanılan yeni yöntemlere göre öğrencilerin yazma becerileri son test lehine anlamlı bir farklılık göstermiştir.

Kontrol Grubunun Ön Test ve Son Test Puanlarının Karşılaştırılması

Ortaokul Türkçe derslerinde özet çıkarma, kavram havuzundan seçme ve dikte yöntemlerinin kullanıldığı bu çalışmada, kontrol grubunun ön test ve son test puanlarını karşılaştırmak için Wilcoxon Signed Ranks testi yapılmış ve sonuçları Tablo 6'da gösterilmiştir:

Tablo 6. Wilcoxon Signed Ranks Testi

Grup	İlişki yönü	N	Mean Rank	Sum of Ranks	Wilcoxon Signed Ranks Test (Z)	Asymp. Sig. (2-tailed)
Kontrol grubu	Negatif sıra	5a	5,50	27,50		
Son test –ön test	Pozitif sıra	6b	6,42	38,50		
	Ties	3c			-,535a	,593
	Toplam	14				

Tablo 6 incelendiğinde, kontrol grubunun ön test ve son test puanları arasında %95'lik güven aralığına göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür [$Z=-,535$; $p(,593)>0,05$]. Bu bulgu, normal müfredatın kullanıldığı kontrol grubunda ön test ve son test puanları arasında yazma becerisi açısından öğrenciler arasında farklılık olmadığını göstermektedir. Yani normal müfredata göre işlenen derslerde öğrencilerin yazma becerileri açısından birbirine benzer özellik gösterdiği tespit edilmiştir.

Dikte, Kavram Havuzundan Seçme ve Özet Çıkarma Yöntemlerine Göre Son Test Başarı Puanlarının Karşılaştırılması

Özet çıkarma, kavram havuzundan seçme ve dikte yöntemlerine göre deney grubunun son test puanlarını karşılaştırmak için Kruskal Wallis testi yapılmış ve sonuçları Tablo 7'de gösterilmiştir:

Tablo 7. Kruskal Wallis Testi

	Yöntem	N	Mean Rank	Chi-Square	df	Asymp. Sig.
Yazma becerisi	Dikte	14	23,18	,514	2	,773
	Seçme	14	19,86			
	Özet	14	21,46			
	Toplam	42				

Tablo 7 incelendiğinde özet çıkarma, kavram havuzundan seçme ve dikte yöntemlerine göre deney grubunun son test puanları arasında %95'lik güven aralığına göre anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür [$\chi^2=,514$; $p(,773)>0,05$]. Bu bulgu, deney grubunda uygulanan üç yöntemin de öğrencilerin yazma becerileri üzerinde birbirine yakın şekilde etkili olduğunu göstermektedir.

Hangi yöntemin diğerlerine göre daha etkili olduğunu görmek maksadıyla veriler aritmetik ortalamalarına göre tekrar incelendiğinde çıkan sonuç Tablo 8'de gösterilmiştir:

Tablo 8. Betimsel istatistik

Yöntem	N	Mean	Std. Deviation	Minimum	Maximum	Mean Rank
Dikte son test	14	48,2857	11,20047	33,00	72,00	2,32
Seçme son test	14	45,3571	11,50657	30,00	72,00	1,54
Özet son test	14	47,2143	10,56248	36,00	70,00	2,14

Aritmetik ortalamalarına göre veriler değerlendirildiğinde dikte yöntemi lehine bir farklılık olduğu görülmektedir. Yine ortalamalara göre bakıldığında en az etki ise seçerek yazma yönteminde gözlenmiştir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Özet çıkarma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma ve dikte yöntemlerinin ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerine etkisinin araştırıldığı çalışmanın bu bölümünde, çalışmadan elde edilen sonuçlar alanyazın ile karşılaştırılarak tartışılmıştır. Literatür incelendiğinde yazma becerisi/yazılı anlatım/yazılı anlatım becerisi konuları üzerine birçok çalışma ve araştırma yapılmıştır. Geleneksel yöntemler veya okulda yürütülen ile yeni yöntemlerin kıyaslandığı çalışmaların büyük çoğunluğunda, uygulanan yeni yöntemler okullarda yürütülen veya geleneksel yöntemlerden daha fazla olumlu katkı sağladığı görülmektedir. Bu bakımdan çalışmamızın alanyazında bulunan diğer çalışmalar ile sonuç yönünden paralellik gösterdiği söylenebilir. İncelenen araştırma ve çalışmalar 8 ana başlıkta kategorilere ayrılarak sınıflandırılmıştır. Bu kategoriler şu şekildedir:

1. Dijital veya Dinleme İzleme Çalışmaları
2. Drama Çalışmaları
3. Görsel Yazma Çalışmaları(Karikatür vb.)
4. Grupla veya İşbirlikli Yazma Çalışmaları
5. Metin Türleri Çalışmaları
6. Tutum, Bilgi ve Yetenek İle Yazma İlişkisi Çalışmaları
7. Yazma Teknik ve Model Çalışmaları
8. Ders veya Ders Unsurları Çalışmaları.

Dijital veya dinleme izleme yöntemlerinin yazma becerisine etkisini araştıran Aktaş, 2019; Uluyüz, 2019; Uslu, 2019; Turhan, 2016; Çıralı, 2014, çalışmalarının sonuçlarında öğrencilerin yazma kabiliyetlerinin olumlu anlamda geliştiğini gözlemlemiştir. Ulaşılan sonuçlar bakımından çalışmamız ile paralellik göstermektedir. Dijital yöntemlerin, dinleme/izleme gibi birden çok duyuya hitap eden çok uyaranlı ortamların yazma eğitiminde kullanılmasının önemi vurgulanmıştır. Bu metotların günümüz şartları gereği kullanılmasının daha önemli olması ve özellikle öğrencilerin yazmaya karşı tutumunu değiştirebilmek için önemli bir alternatif olduğu görülmektedir.

Görsel yazma çalışmalarının yazma ile ilişkisini ve etkisini araştıran Et, 2019; Dönmez, 2013; Üstün, 2007, çalışmalarının sonuçlarında öğrencilerin yazma kabiliyetlerinin olumlu anlamda geliştiğini gözlemlemiştir. Bu bakımdan bahsedilen çalışmalar ile araştırmamız paralellik göstermektedir. İncelenen çalışmalardan özellikle karikatür etkinlikleri ile yapılan yazma çalışmalarının ders işleme sürecini daha verimli, yaratıcı ve eğlenceli hâle getirmelerinin dersin işlenişi, akıcılığı ve etkisi açısından olumlu olacağını, eğitime mizah olgusunu yerleştirerek hem dersin daha eğlenceli geçmesi sağlanmış hem de öğretimin kalıcılığı sağlanacağını ve dersin monotonluktan kurtulacağını savunmuşlardır.

Grupla veya işbirlikli yazma çalışmaları yapan Ercan, 2019; Sever, 2019; Yıldırım, 2019; Dölek, 2016, araştırma sonuçlarında deneklerin yazma kabiliyetlerinin olumlu anlamda geliştiğini gözlemlemiştir. Bu bakımdan incelenen çalışmalar ile araştırmamız benzerlik göstermektedir. İşbirlikli yazma çalışmalarının öğrencilerin yazma motivasyonlarının artması, yazmaya yönelik öz düzenleme becerilerinin gelişmesi ve yazma becerisinin gelişmesi için iş birliğine dayalı öğrenme tekniklerinin öğrenme ortamında sıkça kullanılması gerektiğini savunmaktadır.

Metin türlerini kullanarak yazma becerisini geliştirebilmeyi amaçlayan Çakır, 2019; Can, 2017; Oğuz, 2017; Urhan, 2016; Kaynaş, 2014; Akdal, 2011; Akbayır, 2006, öğrencilerin yazma becerilerinde olumlu gelişme olduğu sonuçlarına varmıştır. Ulaşılan sonuçlar bakımından araştırmamız ile paralellik göstermektedir.

Tutum, bilgi ve yetenek gibi değişkenlerin yazma becerisi ile ilişkisini araştıran Aktay, 2019; Beyret, 2015; Haykır, 2012, yazma becerisinin birçok değişken ile ilgisi olduğunu gözlemlemiştir. Özellikle Türkçe dersine karşı tutumları, okuduğunu anlama yeteneği ve üst dil farkındalık kabiliyetleri ile yazılı anlatım kabiliyetleri arasında anlamlı ilişki olduğu sonuçlarına varılmıştır. Çalışmamıza bu tür değişkenleri araştırma kapsamına dahil edilmemiş yalnızca cinsiyete göre dağılım belirtilmiştir.

Ders veya ders unsurlarının yazma becerisine etkisini araştıran Karatop, 2019; Yılmaz, 2019, çalışmalarını yazarlık ve yazma becerileri dersi ile Türk halk edebiyatı unsurlarının yazma kabiliyetine etkisi üzerine çalışmışlardır. Her iki çalışmada da deney grubunda bulunan öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinde olumlu anlamda gelişme olduğu gözlemlenmiştir. Bu bağlamda araştırmamız ile paralel sonuçlar elde edilmiştir.

Yazma teknik ve modellerin yazma becerisine etkisini araştıran Akbaba, 2020; Aydın, 2020; Çalışkan, 2020; Erdoğan, 2019; Kasap, 2019; A. Kurt, 2019; S. Kurt, 2019; Ahraz, 2018; Dorlay, 2018; Elçi, 2018; Özdemir ve Çevik, 2018; Taşkın, 2018; Altuntaş, 2017; Balcı, 2017; Manay, 2017; Sünter, 2017; Korkmaz, 2015; Yaylacık, 2015; Yekeler, 2015; Yılmaz ve Aklar, 2015; Doğan ve Müldür, 2014; Duru, 2014; Kaldırım, 2014; Sever, 2013; Tağa, 2013; Dağtaş, 2012; Ak, 2011; Çayır, 2011; İzdeş, 2011; Duran, 2010; Tonyalı, 2010; Anılan, 2000 çeşitli teknikler kullanmışlardır. Yansıtıcı düşünme, yaratıcı yazma, yaratıcı okuma, süreç temelli yazma, dört kare yazma, 5E, planlı yazma, proje tabanlı, 4+1 planlı yazma değerlendirme, kelime ağı, tartışmacı metin, 6+1 analitik yazma, zihin haritası, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma, çoklu zekâ uygulamaları kullanılan yöntemlerdir. Özellikle yaratıcı yazma çalışmaları ağırlıklı olarak kullanılmıştır. Kullanılan tekniklerin hepsi de geleneksel yöntemlere göre yazma becerisine daha fazla katkı sağlamıştır. Dağtaş(2012)'ın kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniğinin yazma becerisine etkisini araştırdığı çalışması incelenen çalışmalar arasında bizim çalışmamıza en yakın çalışmadır. Çalışma sonucunda kullanılan tekniğin yazma becerisine olumlu anlamda katkı yaptığı görülmektedir. Bu bağlamda araştırmamız ile paralel sonuçlara ulaşılmıştır.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma kapsamında özet çıkarma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma ve dikte çalışmalarının, yazma becerisini ne düzeyde etkilediği tespit edilmeye çalışılmıştır. Veri toplama araçlarıyla deney ve kontrol grubu öğrencilerinden iki aşamada (ön test-son test) nicel veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler ise yazılı anlatım değerlendirme ölçeğiyle puanlanmıştır. Araştırma bulgularına dayanarak elde edilen sonuçlar, ele alınarak düzenlenmiş ve tartışılmıştır. Çalışmanın bitiminde ise ulaşılan sonuçlardan hareketle önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

Özet çıkarma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma ve dikte yöntemlerinin ortaokul öğrencilerinin yazma becerilerine etkisinin araştırıldığı çalışmada araştırmanın bulguları doğrultusunda yapılan değerlendirmede şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Araştırmada, deney ve kontrol grubundaki öğrencilere uygulanan özet çıkarma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma ve dikte çalışmalarının ön test sonuçlarına göre, deney ve kontrol grubu öğrencileri arasında yazma becerileri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Yani deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yazma becerisi açısından birbirlerine benzer oldukları söylenebilir.
2. Araştırmada, deney ve kontrol grubundaki öğrencilere uygulanan özet çıkarma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma ve dikte çalışmalarının son test sonuçlarına göre, deney ve kontrol grubu öğrencileri arasında yazma becerileri arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Yani kullanılan yeni yöntemlerin öğrencilerin yazma becerilerini geliştirdiği tespit edilmiştir.
3. Deney grubu öğrencilerinin ön-test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu bulgu, özet çıkarma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma ve dikte çalışmalarının kullanıldığı deney grubunda ön test ve son test puanları arasında yazma becerisi açısından

öğrenciler arasında farklılık olduğunu göstermektedir. Yani kullanılan yeni yöntemlere göre öğrencilerin yazma becerileri son test lehine anlamlı bir farklılık göstermiştir.

4. Kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Yani normal müfredata göre işlenen derslerde öğrencilerin yazma becerileri açısından birbirine benzer özellik gösterdiği tespit edilmiştir.
5. Özet çıkarma, kavram havuzundan seçme ve dikte yöntemlerinin uygulandığı deney grubunun son test puanları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Bu bulgu, deney grubunda uygulanan üç yöntemin de öğrencilerin yazma becerileri üzerinde birbirine yakın şekilde etkili olduğunu göstermektedir.
6. Hangi yöntemin diğerlerinden daha etkili olduğunu görmek amacıyla aritmetik ortalamalarına göre veriler değerlendirildiğinde dikte yöntemi lehine bir farklılık olduğu görülmektedir. Yine ortalamalara göre bakıldığında en az etki ise seçerek yazma yönteminde gözlenmiştir.

Araştırmada özet çıkarma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma ve dikte yöntemlerinin ortaokul öğrencilerinin yazma becerileri üzerinde olumlu etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda öğretmenlere, araştırmacılara ve eğitim kurumlarına yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Öneriler

1. Öğretmenler ilköğretim ve ortaokul Türkçe dersinde; öğrencilerin yazma becerilerini yükseltmek için özet çıkarma, kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma ve dikte yöntemlerine başvurabilir.
2. Program hazırlayıcıları ve hazırlayan kurum kuruluşlar bu ve bunun gibi tekniklerin daha aktif kullanılmasını sağlayabilir.
3. Öğretmen yetiştiren kurumlarda öğrenim gören aday öğretmenlere bu ve bunlar gibi yöntemlerin uygulaması öğretilip yaptırılabilir.
4. Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma yöntemi, dikte yöntem ve özet çıkarma yöntemleri birlikte kullanılacaksa daha uzun bir uygulama süresi denenebilir.

5. Farklı yöntem ve teknikler ile yazma becerisi arasındaki ilişki incelenebilir.
6. Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma yöntemi, dikte yöntem ve özet çıkarma yöntemleri tek başlarına uygulanabilir.
7. Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma yöntemi, dikte yöntem ve özet çıkarma yöntemlerinin farklı sınıf düzeylerinde öğrencilerin yazma becerilerine etkisi araştırılabilir.



KAYNAKÇA

Abrekoğlu, İsbir, B.(2019). *Yaratıcı dramanın yaratıcı yazma becerisine ve yazmaya yönelik tutuma etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.

Ağca, H.(1999). *Yazılı anlatım*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayın

Ahraz, S.(2018). *Planlı yazma yönteminin ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin özgün metin oluşturma erişilerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aksaray.

Ak, E.(2011). *Yaratıcı yazma tekniklerinin ilköğretim 5.sınıf öğrencilerinin Türkçe dersindeki yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Akbaba, R.S.(2020). *Yaratıcı yazma çalışmalarının öyküleyici metin yazma becerisine ve ileri okuma farkındalığına etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

Akbaba, R.S.(2015). *Türkçe dersi kapsamında 6. sınıf öğrencilerinin yazma becerilerini geliştirmeye yönelik etkinliklerin geliştirilmesi ve uygulanması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

Akbayır, S.(2006). *Yazılı anlatım biçimlerinin yazma becerisi edinimindeki işlevleri*. Yayınlanmamış doktora tezi. On Dokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.

Akdal, D.(2011). *Metinler arası okuma yaklaşımının ilköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi*. . Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.

Aktaş, N. (2019). *Dijital yazma atölyesi etkinliklerinin yazma motivasyonu ve hikâye yazma becerisinin gelişimine etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Aktay, T.(2019). *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersine yönelik tutumları ile yazılı anlatım becerileri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Akyol, H. (2016). *Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Kök Yayıncılık.

Altuntaş, B.(2017). *Paragraf yazma becerilerini geliştirmeye yönelik bir uygulama*, . Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.

Anılan, H.(2000). *Yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde kelime ağı oluşturma yönteminin etkililiği*. Yayımlanmamış doktora tezi. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Aydın, B.(2020). *Yaratıcı düşünmenin yaratıcı yazmaya etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ayverdi, İ. *Misalli büyük Türkçe sözlük*. Kubbealtı- Milliyet. İstanbul 2011.

Ayyıldız, M. ve Bozkurt, Ü. (2006). Edebiyat ve kompozisyon eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, S. 4 (1), 45-52.

Balcı, O. (2017) *4+1 planlı yazma değerlendirme modelinin 6.sınıf öğrencilerinin yazma becerilerini ve yazmaya karşı tutumlarını geliştirmeye etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

Blanche, P. (2004). *Using dictation to teach pronunciation*. *Linguagem & Ensino*, 7, 1, 175-191

Beyreli, L., Çetindağ, Z. Ve Celepoğlu, A. (2008). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Ankara: Pegem Akademi

Beyret, T.N.(2015) *Ortaokul öğrencilerinin üstdil farkındalık becerileri ile yazma becerileri arasındaki ilişkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak,

Bilgin, S.(2018) *Türkçe öğretim programında yer alan yazma yöntem ve tekniklerini uygulama durumları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

Bülbül, A.R.(2000) *Yazılı anlatım ve yazı türleri*. Nobel Yayın ve Dağıtım: Ankara

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (17. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları

Can, C.(2017) *Türkçe öğretiminde ders günlüğü kullanımının öğrencilerin akademik başarıları ile yazma becerileri üzerine etkisi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.

Can, E.(2018) *Öyküleyici metin türünde yazma becerisini geliştirmeye yönelik bir uygulama: kurgu merdiveni*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.

Coşkun, E. (2009). *Yazma eğitimi. A. Kırkılıç ve H. Akyol, (Editörler), İlköğretimde Türkçe öğretimi* Ankara: Pegem Akademi.

Çalışkan. G.(2020). *Çocuğa göre yapılandırılmış Türkçe eğitimi ortamlarının öğrencilerin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Çayır, N.B.(2011). *İlköğretim 4. sınıf Türkçe dersi öğretiminde çoklu zekâ uygulamalarını öğrencilerin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerileriyle ilgili deneysel bir araştırma*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Çıralı, H. (2014). *Dijital hikâye anlatımının görsel bellek ve yazma becerisi üzerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Dağtaş, A.(2012). Kelime ve kavram havuzundan seçerek yazma tekniğinin öğrencilerin yazma becerilerine etkileri. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 7/3, Summer 2012, p. 845-869,

Demirel, Ö.(1999). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem Yayınları

Deniz, K.(2000). *Yazılı anlatım becerileri bakımından köy ve kent beşinci sınıf öğrencilerinin durumu*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Dilidüzgün, Ş., & Genç, Ş. (2014). *Metin türü odaklı özet çıkarma çalışmalarının özet çıkarma becerisini geliştirmeye etkisi. Türkçe eğitiminde kuramsal ve uygulamalı çalışmalar*. Ankara: Pegem.

Doğan, Y. ve Müldür, M.(2014). 7.sınıf öğrencilerine verilen yazma eğitiminin öğrencilerin hikâye yazma becerisine etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 10(1), 49-65

Dorlay, O. (2018), *5E öğrenme modeline uygun yaratıcı yazma etkinliklerinin ortaokul öğrencilerinin yazma becerisi üzerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

Dönmez, A.(2013) *İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretiminde okuduğunu anlama ve yazma becerilerinin gelişmesinde karikatürün etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

Dölek, O.(2016) *Akran etkileşimine dayalı yazma etkinliklerinin 7. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.

Duran, S. (2010), *Yaratıcı yazma yaklaşımının yazılı anlatım becerisinin gelişimine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

Duru, A. (2014), *Altıncı sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerini geliştirmeye yönelik stratejilerin etkililiğinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.

Elçi, Z.A.(2018)*Yansıtıcı düşünmeye dayalı yazma etkinliklerinin 8. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri, yazma tutumları ve yazma kaygıları üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.

Ercan, İ.(2019). *İş birlikli öğrenme yönteminin ortaokul öğrencilerinin bilgilendirici metin yazma becerilerine ve yazma tutumlarına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

Erdem, A. R.(2005). *Öğrenmede etkili yollar: öğrenme stratejileri ve öğretimi*, İlköğretim Online, 4(1)

Erdoğan, R.(2019). *İlkokul 4. sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmalarının yaratıcı yazma becerisi üzerindeki etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rize.

Et, E.(2019). *Karikatürle yazma çalışmalarının ortaokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerisine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.

Göçen, G.(Ed.). (2019). *Yazdıkça yazıyorum: yaratıcı yazma ve öğretmenlerin yaratıcı yazma metinleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık

Göçer, A.(2014). *Yazma eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi.

Göğüş, B. (1978), *Orta dereceli okullarımızda Türkçe ve yazın eğitimi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

Göğüş, B. (1978). *Orta dereceli okullarımızda Türkçe ve yazın eğitimi*. Ankara: Gül Yayınevi.

Gümüşhan, H. (2018, 1-3 Kasım), *Yazının tarihsel gelişimi ve bu süreçte yazının çeşitli yüzeylere uygulanabilirliği*. 6.Uluslararası Matbaa Teknolojileri Sempozyumu'nda sunuldu, İstanbul.

Gündüz, O. ve Şimşek, T.(2011). *Uygulamalı yazma eğitimi el kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.

Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara, Nobel Yayınları.

Güneş, F.(2013), *Türkçe öğretimi, yaklaşımlar ve modeller*, Ankara, Pegem Akademi.

Haykır, Ağin, H.(2012). *İlköğretim 6, 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerisi ile yazılı anlatım becerisi arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.

İşcan, A. ve Baskın, S. (Editörler). (2015). *Etkinliklerle hafta hafta yazılı anlatım*. Ankara: Nobel Yayıncılık

İzdeş, M. (2011). *İlköğretim 7. sınıf öğrencilerine verilen yazma eğitiminin öğrencilerin hikâye yazma becerisine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kantemir, E.(1995). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Ankara: Engin Yayınları

Kaldırım, A.(2014). *6+1 analitik yazma ve değerlendirme modelinin ortaokul altıncı sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerine etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Karatop, H.(2019). *Yazarlık ve yazma becerileri dersinin ortaokul öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerine etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.

Kasap, D.(2019). *Yaratıcı okuma - yaratıcı yazma çalışmalarının yaratıcı okuma, okuduğunu anlama, yazma ve yaratıcı yazma erişisine etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

Kaynaş, E.(2014). *Beşinci sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerilerinin değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.

Kırmızı, S. F. (Editör). (2016). *İlk ve ortaokullarda Türkçe öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık

Korkmaz, G.(2015). *Yaratıcı yazma yönteminin 6. sınıf öğrencilerinin yazma öz yeterlik algılarına, yazmaya ilişkin tutumlarına ve yazma becerisi akademik başarılarına etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.

Kurt, A.(2019). *Türkçe eğitiminde süreç temelli yazma yaklaşımının öğrencilerin tür odaklı yazma becerisinin gelişimine katkısını*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.

Kurt, S.(2019). *Dört kare yazma yönteminin 5. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri üzerine etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ağrı.

Koç, S. ve Müftüoğlu, G. (1998). *Konuşma ve Yazma Eğitimi* (ss. 71-80), Türkçe Öğretimi (Editör: Seyhun Topbaş). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi AÖF Yayınları.

Manay, E.B. (2017). *Kelime ağı yönteminin ilköğretim 6.sınıf öğrencilerinin yazmaya karşı tutumlarına ve yazma öz yeterlik algısına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

MEB. *İlköğretim okulları türkçe programı*. 06.07.1981 tarih ve 2098 sayılı Tebliğler Dergisi

MEB. *Yazma ödevleri ve düzeltilmesi üzerine genelge*. 08.01.1940 Tarih ve 53 sayılı Tebliğler Dergisi.

Nas, R. (2003). *Türkçe öğretimi*. Bursa: Ezgi Kitabevi.

Oğuz, S.G.(2017). *Masalları birleştirme yoluyla ortaokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Özbay, M.(1997). *Test türü imtihanların Türkçe öğretimindeki yeri*. Bilge. 11: 13-16.

Özbay, M.(1997). *İlköğretim okulu öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri*. Ankara

Özdemir, S. ve Çevik A.(2018), *Yaratıcı yazma çalışmalarının yazmaya yönelik tutuma ve yaratıcı yazma başarısına etkisi*. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 19(2), 141- 153.

Özber, M.(2019). *Yaratıcı drama teknikleriyle oluşturulmuş yazma çalışmalarının öğrencilerin yazma kaygısı, yazmaya yönelik tutum ve yazma öz yeterliğine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.

Sever, E.(2013). *Süreç temelli yazma modellerinin ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım ve yaratıcı yazma becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Zonguldak.

Sever, E.(2019). *İş birliğine dayalı öğrenme tekniklerinin yazılı anlatıma, öz düzenleme becerisine ve yazma motivasyonuna etkisi*. . Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Sever, S. (2004). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Sever, S.(1995). *Türkçe öğretiminde tam öğrenme*. Ankara: Ya-Pa Yayınları

Sever, S; Kaya, Z; Aslan, C. (2006). *Etkinliklerle Türkçe öğretimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Sünter, M. (2017). *Tartışmacı metin yazma öğretiminin öğrencilerin yazma becerilerine, eleştirel düşüncelerine, yazmaya yönelik tutumlarına ve kalıcılığa etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

Şimşek, B. (2012). *Enhancing women's participation in turkey through digital storytelling*. *Journal of Cultural Science*, 5(2), 28-46.

Tağa, T. (2013). *İlköğretim 7. sınıf Türkçe dersinde kullanılan zihin haritası tekniğinin öğrencilerin yazma becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.

Taşkın, Y.(2018) *Proje tabanlı öğrenme yaklaşımının yazma becerisine ve yazma kaygısına etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Tekin, H. (1980). *Okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerisini geliştirme yönünden okullarımızdaki Türkçe öğretimi*, Ankara: Mars Matbaası.

Tonyalı, E.(2010) *Yaratıcı yazma uygulamalarının ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Turan, F. (2002). *İlköğretim okullarında doğru ve güzel yazı yazma çalışmaları*. Milli Eğitim.

Turhan, H.(2016). *Çok uyaranlı eğitim ortamlarının öğrencilerin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Uluyüz, Ş.(2019). *Alternatif dinleme/izleme materyallerinin ortaokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.

Ungan, S. (2007). Yazma becerisinin geliştirilmesi ve önemi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(2), 461-472

Urhan, O. (2016). *Ortaokul 8.sınıf Türkçe derslerinde masalların yaratıcı yazma becerisine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.

Uslu, A. (2019). *İşbirlikli dijital hikaye anlatımının ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma ve sosyal duygusal öğrenme becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.

Üstün, Ö.(2007). *Ortaöğretim III.sınıfta Türk dili ve edebiyatı dersinde karikatür kullanımının yazılı anlatım öğretimine etkisi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Yangın, B.(2002), *Kuramdan uygulamaya Türkçe öğretimi*, Ankara: Dersal Yayıncılık.

Yaylacık, E.(2015). *Metin yapısı öğretiminin ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin tartışma metni yazma becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Hatay.

Yekeler, A.D.(2015). *Yazma sürecine dayalı öğretimin ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yıldırım, E.(2019). *Grup olarak yazma tekniğinin ortaokul öğrencilerinin yazma öz yeterliklerine ve yazma becerilerinin gelişimine etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Yılmaz, M.(2019). *Türk halk edebiyatı unsurlarının Türkçe öğretiminde kullanımının yaratıcı yazmaya etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

Yılmaz, M, & Aklar, S. (2015). Planlı yazma ve değerlendirme modelinin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin kompozisyon yazma becerilerine etkisi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı, 223-234

EKLER

Ek 1. Deney Grubu Yazma Etkinlikleri Ön Test Ürün Örnekleri

Yırtık, pırtık paltolar giymiş iki çocuk 10
 kapımı soldılar. Eski gazetelerim vardı,
 bayan? Sokakım vardı. Önce hayır demek
 istedim. Ama ayaklarıma gözüm ilerisinde.
 ikisinin de ayaklarında eski sandaletler vardı.
 Ve ayakları su içindeydi. İseri girinde
 size gey yapayım dedim. Hiç konuşmuyorduk.
 Islak ayakabılar, halıda iz bırakmıştı.
 Sayın yanında çengel, yekmek te hazırladım
 onlara, belki dışarıdaki soğuyu unutmaları
 bilir, azıcık ta olsa ısıta bilirdim
 minikleri. Onlar söminin önünde karınlarını
 larını doyururken ben de mutfakta döndüm
 ve yanıda bıraktığım işleri yapmaya
 koyuldum. Fakat oturma odasındaki
 sessizlik dikkatimi çekti. Bir an ve
 başımı uzatın işeriye. Kırık kile
 elindeki boş fincanı bakıyordu.
 Erkek çocuğu bana döndü "Bayan,
 Siz zengin misiniz?" diye sordu. Zengin mi?
 "Ya hayır!" diye yanıtlarken çocuğu,
 gözlerim bir an ayağındaki eski
 terliklere kaydı.

Yırtık Pırtık Paltolar giymiş iki çocuk kabımı
 kaldılar: "eski gazeteleriz varmı bayan?" Gök isim vardı.
 önce hayır demek istedim ama ayaklarına gözüm
 ilişince sustum. İki sinin de ayaklarında eski
 sandaletler vardı ve ayakları su içindeydi.
 içeri girin de size say yabayım dedim. hiç
 konuşmuyorlardı. Eski ayakkabıları halıda iz bırakmıştı.
 çayın yanında reçet, ekmeç de hazırladım onlara,
 belki dışardaki soğuk unutturabilir, azıcıkta olsa
 ısıta bilirdim minikleri. onlar şöminenin önünde
 karnınlarını doyururken bende mutfaga döndüm ve
 yanda bıraktığım işlerimi yapmaya koyuldum.
 Fakat oturma odasındaki sesizlik dikkatimi
 çekti bir an ve başımı uzatım içeriye.
 küçük kız elindeki boş vinciğe bakıyordu.
 erkek çocuğu bana döndü "bayan, siz zengin-
 misiniz?" diye sordu. Zenginmi? "yo hayır!"
 diye yanıtlarken çocuğu, gözlerim bir an ayağındaki
 eski terliklere kaydı. kız elindeki fincanı tabağına
 dikkatle yerleştirirdi ve "Sizin fincanlarınız, fincan
 tabaklarınız takım" dedi.

VATANIMIZIN ÖNEMİ

Vatanımız bizim için şehit oldu. Dünyayı savaşta
kurtardı. bizlere ay yıldızlı bayrak kurdu. Onlar
sayesinde sevgiyi öğrendik, mutlu olduk, umutlandık.
Bizlerde şehitlerimiz gibi bir savaş olursa eğer
onlar gibi savaşır milletimizi sevgi ile kurtarırdık
Bizde Mehmetçikler gibi korkmadan yurdumuzu kurtarı-
rız. Çünkü biz Mehmetçiklerin hayranıyız şehitlerimiz
bizim için çok önemli onların bizim kalbimizde
bir yeri var.

VATANA UĞRUNA FEDA

Bir gün ben gezerken "Ay yıldızlı Bayrağımız" yere düşecekti. Ben bayrağı yere düşmeden yakaladım ve sonrakı bayrağı. Bizim evimizin çatısına astım.

Ve bundan 3'üne geçti ve ben askere gittim askerde savaş çıktı karakolda savasta arkadaşım o savasta şehit oldu ve bundan bir hafta geçti ama bunun için çok üzgündüm. Arkadaşım cenetle siti ve ben umudumu kaybettim ve

Bundan 8'ün önce arkadaşım bana saygı sevgi duyardı. Ben birden sanki arkadaşımı gördüm yanına gittiğimde. Arkadaşım değildi ve bir savaş daha çıktı o savasta

Bütün insanlar Askere yardıma geldiler ben bundan sonra mutlu olacağım ve birden arkadaşımı gördüm

ama o busevi sışektten arkadaşımı ve çok mutlu oldum.

Örne sabah uyandım hava bulutluysa soğuktu yorgandan çıkmak istemiyordum. kahvaltı etme zorundaydım azda olsa biraz beygir ve zeytin vardı yedim biraz ağız ıslam ıslam ısındı. Odadan bir ses geliyordu gittiğinde ise korkudan içeri giremedim hırslı mı acaba kapıyı açtığımda ise dolabın arkasında kasetler bağlı bir papagan gördüm

Ek 2. Deney Grubu Yazma Etkinlikleri Son Test Ürün Örnekleri

2

Yırtık artık pantolonlar giymiş iki çocuk kapıyı
 kaldılar: "eski gazeteniz varmı bayan?" diye isim
 vardı. önce hayır demek istedim Ama ayaklarının
 gözüm ilisince sustum. iki sinide ayaklarında
 eski sandaletler vardı ve ayakları su isinden
 içeri girinde size say yapayım" dedim. Hiç
 konuşmuyolardı ıslak ayakları halıda iz bırakmıştı
 sayın yanında resat,ekmekte! hazır

belki dışardaki soğuk uнутur bilirdi, azıcıkta olsa
 olsa ısıta bilirdim minikleri. onlar somunun
 önünde karınlarını doyururken ben de mutfaga
 döndüm yarıda bıraktığım yapmayı koyuldum.
 fakat oturma odasındaki sesizlik dikkatimi
 sekti bir an başımı uzattım içeriye, küçük
 kız elindeki boy fincana bakıyordu. erkek
 çocuk bana döndü "bayan, siz zenginmisiniz?
 diye sordu. zenginmi?" Yo hayır, diye yanıtlatırken
 gıcık, Gözleri bir an ayağındaki eski teliklere
 kaydı kız elindeki fincanı dikkatle yerleştirdi ve"
 sizin fincanlarınız, fincan tabaklarınız talem" dedi.

1

Yırtır pırtık paltolar giymiş iki çocuk ka-
pımı kaldılar: "Eski gazeteler var mı bayan?"
Çok işim vardı. Önce hayır demek istedim ama
ayaklarına gözüm ilişince sustum. İkisinin de ay-
aklarında eski sandaletler vardı ve ayakları su
içindeydi. "İçeri girinde size çay yapayım" dedim.
Hiç konuşmuyorlardı. Islak ayakkabıları halıda
iz bırakmışlardı. Çayın yanında, ekmek de hazır-
ladım onlara, belki dışarıdaki soğuyu, azıcıkta
olsa ısıtabilirdim minikleri. onlar sôminerin ön-
ünde karınlarını doyururken ben de mutfaga
döndüm ve yarıda bıraktığım işlerimi yapmaya
koyuldum. Fakat oturma odasındaki sesizlik dik-
atimi gekti bir an başımı uzatım içeriye. Küçük
kız elindeki boş fincana bakıyordu. Erkek çocuğu
bara döndü "Bayan, siz zengin misiniz?" diye sordu.
Zenginmi? "Yoo hayır!" diye yanıtlarken çocuğu,
gözlerim bir an ayacağındaki eski terliklere kay-
dı. kız elindeki fincanı tabağına dikatle yerleş-
tirdi ve "Sizin fincanların, fincan tabaklarınız
takım dedi."

Bir gün Asherlerimiz vatan için umutla
savaşmaya gittiler. Savaştlar bize, bizlere birşey
olmasın diye bizler için sevinçle, mutlulukla
savaştlar.

ve dedilerki o bayrak inmez inmeyecekte.
Gerekirse şehit oluruz ama o bayrak
Gökten inmez.

herkez bir gün ölecek, biri ölecekse
vatan için ölelim.

Toprak altında huzurla uyuruz.

VATAN SEVGİSİ

Bugün hem mutlu, hem üzüldük. Abim vatan uğruna canını feda etmeye gidiyordu. Mutlu olmamız sebebi vatan için bayrağımız yerde kalmasın diye gitmesi, ama üzüldüğümüz şey ise orada şehit olması, umutla beklemekten başka bir şey elimizden gelmiyordu. Biliyorum ki, vatan için canını feda edenler hepsi cennete girecektir. Abimi uğurladık sevgiyle biraz da üzüntüyle yolladık. Ama bir asker ailesi olduğumuz için mutluyduk. Abim gibi vatanımızı seviyoruz, vatan bizim her şeyimiz. Abimle herimiz gurur duyuyoruz. Abimin dönmesi için 2 yıl beklemek gerekiyor. Abimi çok özlesekte elimizde bir şey gelmiyordu. Ama en iyi mektuplaşıyorduk konuşuyorduk birbirimizle. Akşam oldu uyumuştum rüyanda bir yol ve bu yolda vatana yolculuk yaptığını gördüm, ilerledikçe abimi, askerleri herkesin sarostığını görüyordum ama biz kazanıyorduk. En sonunda abim sanlı bayrağımızı kaldırdı ve: Şehitler ölmez, vatan bölünmez sanlı bayrağımız yere gelmez dedi ve uyandım. Abimi aradım ve iyi olduğunu öğrendim. ve sonunda 2 yıl geçti, abim döndü, ona rüyamı anlattım bana gülümseyerek kucak açtı ve beni öptü.

Soğuk bir haziran sabahıydı, dışarıda yağmur yağıyordu. Çocuk kanepenin üzerine oturdu, ve öğretmeninden bir sıcak çay yapmasını rica etti. Çünkü çay içmeden ısınamazdı. Zavallı çocuk bu bölgede kömür pahalı olduğundan kışları üşürlerdi. Felsefinde durumu o kadar iyi değildi. Kit kanat geçiniyorlardı. Felse Lodie'ye hep şunu derdi;
- Elbet bir gün bu kitlekten kurtuluruz.

Ek 3. Yazılı Anlatım Değerlendirme Ölçeği

	DAVRANIŞLAR	PUAN	ÖĞRENCİ PUANI
1	Kâğıdın sol, sağ, alt ve üst kısımlarında uygun boşluklar bırakabilme	3	
2	Harfleri doğru şekilleriyle okunaklı yazabilme	3	
3	Satırları kaydırmadan aynı hizada yazabilme	1	
4	Satırlar ve kelimeler arasında eşit boşluklar bırakabilme	2	
5	Paragrafları, diğer satırlara göre belirgin bir şekilde içerden başlatabilme	2	
6	Kâğıtta uygun yerlere kendini tanıttıcı bilgiler(ad, soyad, okul, numara...) ve tarih yazabilme	3	
7	Yazı bitiminde temiz ve düzgün bir kağıt verebilme	1	
8	Konuya uygun başlık yazabilme	3	
9	Giriş paragrafı yapabilme	2	
10	Gelişme paragrafı/paragrafları yapabilme	2	
11	Sonuç paragrafı yapabilme	2	
12	Ana düşünce, ana duygu veya olayı sunabilme	5	
13	Ana düşünce, ana duygu veya olayı, yardımcı düşüncelerle, örneklerle destekleyebilme	5	
14	Ana düşünce, ana duygu veya olayı sonuçlandırabilme	5	
15	Belirtilen/seçilen konuyu kavrama ve konuyla ilgili yazabilme	4	
16	Düşünce, duygu ve olay akışında mantık bakımından	4	

	bütünlük sağlayabilme		
17	Bilgi yanlış yapmama	3	
18	Anlattıklarında çelişkiye düşmeme	3	
19	Düşünce, duygu ve olay akışında mantık bakımından bütünlük sağlayabilme	4	
20	Konu dışı düşünce, duygu ve olaylara yer vermeme	3	
21	Anlatmak istediğini tam karşılayabilecek kelimeler kullanabilme	3	
22	Argo ve ağız özelliği taşıyan kelimeler kullanmama	3	
23	Kelime tekrarıdan kaçınabilme	3	
24	Kelime gruplarını, dil kurallarına uygun oluşturabilme	3	
25	Anlamca açık, anlaşılır, dil kurallarına uygun kısa cümleler kurabilme	8	
26	Yazım(imla) kurallarına uygun yazabilme	10	
27	Noktalama işaretlerini doğru kullanabilme	10	
TOPLAM		100	

Ek 4. Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü İzin Yazısı



T.C.
ŞANLIURFA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 47377298-821.05-E.25869425
Konu : Araştırma İzni (Abdullah Enis MANDAL)

26.12.2019

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi: 30/09/2019 tarih ve 18527511 sayılı Valilik Makam Onayı.

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Abdullah Enis MANDAL'ın tutanakta belirtilen konu ile ilgili araştırma izni hakkındaki 18/12/2019 tarih ve E.17335 sayılı yazısı ve ekleri , ilgi sayılı Valilik Makam Onayı ile oluşturulan komisyon tarafından incelenmiştir. İlginin çalışmasının Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 22/08/2017 tarih ve 2017/25 sayılı genelgede belirtilen hususlar çerçevesinde uygulanabileceği ekte gönderilen komisyon tutanağı ile onaylanmıştır. Denetimleri ilgili okul, ilçe milli eğitim müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmek üzere derslerin aksatılmaması kaydıyla, araştırmanın öğrenci, veli ve/veya öğretmenlerden alınacak izin ve gönüllük esasları çerçevesinde 2019-2020 eğitim öğretim yılı sonuna kadar ve tutanakta belirtilen ilimiz Eyyübiye ilçesine AltınbaşakOrtaokulunda yapması hususunda ;

Bilgi ve gereğini rica ederim.

İsmail YAPICIER
Vali a.
İl Milli Eğitim Müdürü

EK:

- 1- Komisyon Tutanağı
- 2- Anket

Gereği:

Eyyübiye Kaymakamlığına (İlçe MEM)

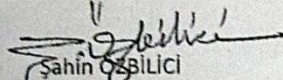
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Eğitim Bilimleri Enstitü Müdürlüğü)

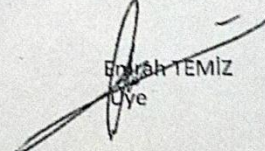
Bilgi:Abdullah Enis MANDAL

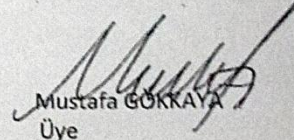
Ek 5. Araştırma İnceleme ve Değerlendirme Komisyonu Toplantı Tutanağı

ARAŞTIRMA İNCELEME VE DEĞERLENDİRME KOMİSYONU TOPLANTI TUTANAĞI

Valilik Makamının 30/09/2019 tarih ve 18527511 sayılı oluruna istinaden oluşturulan komisyonumuz toplanarak; Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesinin 18/12/2019 tarih ve 17335 sayılı yazısına istinaden, Abdullah Enis MANDAL isimli yüksek lisans öğrencisinin uygulayacağı "Özet Çıkarma, Seçerek Yazma Ve Dikte Yöntemlerinin Ortaokul Türkçe Dersinde Öğrencilerin Yazma Becerilerine Etkisi" konulu araştırma çalışmasını ve müdürlüğümüzce mühürlenmiş ekteki uygulama ölçeklerinin ;Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 22/08/2017 tarih ve 2017/25 sayılı genelgede belirtilen hususlar çerçevesinde, Eyyübiye Millî Eğitim Müdürlüğü Altınbaşak Ortaokulunda, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarına uygun olarak yürürlükte olan tüm yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili okul, ilçe millî eğitim müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmek üzere, derslerin aksatılmaması kaydıyla, araştırmanın ayrıca öğrenci, veli ve/veya öğretmenlerden alınacak izin ve gönüllülük esasları çerçevesinde 2019/2020 eğitim-öğretim yılı sonuna kadar uygulaması talebi komisyonumuzca uygun görülmüştür.25/12/2019


Şahin ÖZBİLİCİ
Komisyon Başkanı


Emrah TEMİZ
Üye


Mustafa GÜKKAYA
Üye

Ek 6. Eyyübiye İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İzin Yazısı

	T.C. EYYÜBİYE KAYMAKAMLIĞI İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü	
Sayı : 37856466-821.05-E.25941443 Konu : Araştırma İzni (Abdullah Enis MANDAL)	27.12.2019	
ALTINBAŞAK ORTAOKULU MÜDÜRLÜĞÜNE		
İlgi : İl Milli Eğitim Müdürlüğünün 26/12/2019 tarih ve 47377298-821.05-E.25869425 sayılı yazısı.		
İlgi yazı doğrultusunda; Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans öğrencisi Abdullah Enis MANDAL'ın araştırmasını, denetimleri okul müdürlüğünüz tarafından gerçekleştirilmek üzere derslerin aksatılmaması kaydıyla, öğrenci, veli ve/veya öğretmenlerden alınacak izin ve gönüllük esasları çerçevesinde, 2019-2020 eğitim öğretim yılı sonuna kadar okulunuzda yapması hususunda;		
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.		
Hatice ÇİFTÇİ DENGİZ Müdür a. İlçe Milli Eğitim Şube Müdürü		
Ek: İlgi Yazı ve Ekleri (3 Sayfa)		

Ek 7. Yazılı Anlatım Değerlendirme Ölçeği Kullanım İzni

ÖLÇEK KULLANIMI İZİN İSTEĞİ


Enis Mandal

Çok teşekkür ederim hocam. Çalışma bitince size de sunacağım. Teşekkürler. Saygılar. Huawei telefonumdan gönderildi -...


Kemalettin Deniz <kemalettindeniz@hotmail.com>

Siz

Enis merhaba, elbette kullanabilirsin, ince düşüncene mutlu oldum. Yalnız, farketmişsindir 20 yıllık bir çalışma o. Yeni Bilgilere güncellemek gerekebilir çalışma türüne göre. Araştırmandan beni haberdar edersen sevinirim. Kolay gelsin, başarılar diliyorum.

Doç. Dr. Kemalettin DENİZ

Enis Mandal <enismandal@hotmail.com> şunları yazdı

Hocam merhaba. Ben Abdullah Enis MANDAL. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türkçe Eğitimi bölümü Yüksek lisans öğrencisiyim. Tez aşamasındayım. Yüksek lisans tezinizde hazırlamış olduğunuz yazılı anlatım değerlendirme ölçeğini tezimde kullanmak için izninizi istiyorum. Cevabınızı bekliyorum, teşekkürler. Saygılar.